

TRANSCRIPT VAN DE RAADSCOMMISSIE VAN GEMEENTE BEVERWIJK
d.d. 15 februari 2024

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Volgens mij is bijna ieder aanwezig. Ik zie nog iemand zijn pasje ophalen en als die ook binnen is, dan wilde ik beginnen. Geluid uit. Goed, dames en heren. Ik open hierbij de vergadering van de raadscommissie van 15 februari 2024. Ik heet u allemaal van harte welkom. Ook voor degenen die vanuit huis of een andere locatie kijken. Mijn naam is Peter Weel. Ik ben vanavond uw voorzitter en naast mij zit de griffier van dienst Lot Herderschee. Bij de mededeling kan ik u zeggen dat de fracties O'nS Beverwijk, Koçak en Menders niet aanwezig zijn en de overigen wel. Bij het tweede agendapunt van vanavond hebben wij de heer Van Popta als spreker. Dan kom ik bij de vraag of er vanuit de commissie mededelingen zijn. Zo niet, ik kijk nog even naar het college of daar mededelingen zijn. Ook niet, dan is punt één afgehandeld.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan wil ik u vragen, kunt u akkoord gaan met de agenda en die is als eerste het raadsvoorstel, zienswijze Notitie Reikwijdte detailniveau eerste fase groen Staal Tata Steel, als tweede punt de raadsmemo actualisatieprogramma Tata Steel 2024-2030. Kunt u zich daar al in vinden? Dan is die bij deze vastgesteld.

3. Raadsvoorstel zienswijze Notitie Reikwijdte en detail niveau 1^e fase groen Staal Tata Steel

De voorzitter: Dan beginnen wij met het raadsvoorstel zienswijze Notitie Reikwijdte en detail niveau eerste fase groen staal Tata Steel. De portefeuillehouder is mevrouw Van den Berg. Nou, u heeft allemaal ongetwijfeld kennisgenomen van stuk, dus ik hoef niet helemaal te herhalen waar het over gaat. Misschien voor de mensen thuis, de notitie omschrijft de plannen van Tata Steel en de effecten op de omgeving van het bedrijf en daar de milieueffectrapportage en alle zaken die daarmee samenhangen. Voordat wij de eerste termijn gaan doen, wil ik u nog twee zaken mededelen. Dat is, in eerste instantie was het zo dat het verzoek tot het indienen van een zienswijze was tot 27 februari de mogelijkheid, maar na aandringen van onder andere de omgevingsdienst IJmond is die verplaatst naar 12 maart. Dat betekent dat wij helemaal op koers zitten en in alle rust naar onze raadsvergadering van 29 februari dit stuk kunnen behandelen. Het tweede is dat er op dit moment in de stukken nog een zienswijze staat, maar van de wethouder heb ik begrepen, maar ze zal straks zelf nog even vertellen in haar eerste termijn op de reactie, dat het meer impact heeft als we gebruik maken van de mogelijkheid om een juridisch advies in te sturen. Dat betekent ook dat waarschijnlijk, of zeker, tussen deze raadscommissie en de Raad de titel van het stuk, wat nu zienswijze heet, omgevormd wordt naar juridisch advies. Maar goed, de wethouder zal daar zelf verder nog op ingaan. Maar dan weet u in ieder geval dat dat speelt. Dan wil ik u vragen, wie wil gebruik maken van de eerste termijn? Dat is Samen Lokaal, mevrouw Deen. Dan zie ik bij de VVD, kunt u uw bordje een beetje draaien? Mevrouw Victoriashoop. Even kijken, mevrouw Hulscher. Dan ga ik naar de andere kant, mevrouw Uiterwijk en van D66. Dan waren ze? Oké. Dan begin ik bij mevrouw Hulscher, gaat uw gang.

Mevrouw Hulscher: Dank u wel voorzitter. Ik wil heel graag van de portefeuillehouder weten of de... Er wordt gesproken natuurlijk over zo snel mogelijk vergroenen en er is wel enige sprake van deadlines en ik wil weten van de portefeuillehouder of die de deadlines ook snel genoeg vindt en reëel vindt ook. Dat is wat ik graag wil weten. Dank u wel.

De voorzitter: Dat was uw vraag. Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Deen van Samen Lokaal.

Mevrouw Deen-Zoontjes: Dank u wel voorzitter. Ik heb een heel verhaal, dus ik hoop dat we op één lijn zitten met elkaar. Ik denk dat we over het volgende punt, heb ik me ontzettend op gebeten, dus ik sla hem even over. We zien elkaar later dan denk ik. Denk ik, ik weet het niet meer. Dit is hem wel? Oké, want ik heb een heel verhaal dus ik denk, heb ik het nou... Goed, ik ga gewoon beginnen. Als ik het mis heb, dan hoor ik het graag. Dank u wel. Uiteraard zijn wij van Samen Lokaal blij met het stuk dat voor ons ligt. Wel missen wij op een aantal punten de verdieping en duidelijkheid. Vandaar dat we een aantal vragen en opmerkingen hebben opgesteld. Bij paragraaf 1 wordt gesproken over het advies van de expertgroep en dat de mer aangeeft dat dat advies moet worden meegenomen door Tata. Alleen wordt dit advies pas in maart verwacht. Staat dat niet in de weg bij de voortgang van dit stuk? Bij paragraaf 1.1 wordt er gesproken over geïmporteerd schrot. Waar wordt dit schrot vandaan geïmporteerd en hoe wordt dit vervoerd? Ook staat er dat men verwacht dat er afname zou zijn van fijnstof en PAK, hoeveel zou die afname concreet zijn? Nu staat er alleen afname. Wij vinden dit nogal een vaag begrip. Ook het deel over gezondheid bij paragraaf 1.4.2 moet concreter naar onzes inziens. Nu wordt er gesproken over ambities, eventuele mogelijkheden en kosteneffectiviteit. Bij paragraaf 2.2 wordt er gesproken bij de productie van groen staal, dat men eerst gaat werken met aardgas en later zal worden overgegaan op waterstof. Verder bij paragraaf 3.2.1 wordt er gesproken over de beschikbaarheid van waterstof en wat er vervolgens in de kleine letters bij wordt toegelicht, dat dat dan weer verstaan wordt onder het economisch oogpunt. Zo klinkt voor ons dat überhaupt het verhaal waterstof nog erg ver van de bed show is of zelfs een luchtkasteel. Als dat niet zo is, zou er dan een directere datum of periode aan gekoppeld kunnen worden? Bij paragraaf 2.3 wordt er gesproken over dat het project bij zal dragen aan een gezondere leefomgeving. Hoe groot zal die bijdrage zijn? Bij paragraaf 4.1 wordt er gesproken over de aspecten bij een projectbeschrijving. Daar wordt gezegd bij punt vijf dat er een project niet binnen de regels valt van het omgevingsplan en een wijziging zou kunnen plaatsvinden in dit omgevingsplan. Betekent dit dan dat men, op zijn Hollands gezegd, wat krom is gewoon recht gaat breien. En bij punt zes zien we eenzelfde probleem, een kwestie van omgekeerde wereld, wat ons betreft. Daar staat namelijk dat bij het projectbesluit op zijn minst inzichtelijk moet worden gemaakt dat de betreffende regelgeving niet in de weg zal staan bij de uitvoering van het project. Wat Samen Lokaal betreft zou dit andersom moeten zijn. Bij paragraaf 5, we zijn er bijna hoor, staat dat als er een bepaald milieuaspect wordt overreden dat er eventueel niet vergunbare situaties zal ontstaan, en er mitigerende maatregelen zullen worden genomen. Mitigerend tegenover wie? Bij paragraaf 5.1 wordt gesproken over een referentiekader. Wie bepaalt dat referentiekader? Het RIVM, de OD of Tata zelf. In paragraaf 5.3.1 wordt gesproken over geureffecten en dat die effecten middels een rekenmodel worden beoordeeld. Wordt er in dit rekenmodel rekening gehouden met klachten van de omwonenden? En tot slot wordt er in paragraaf 5.3.9 gesproken over de verlichting van het project en dat de verwachting is dat deze effecten beperkt zullen zijn. Wat is beperkt en hoe kan men garanderen dat de omwonenden, naast de al bestaande stank- en geluidsoverlast er straks nog een probleem bij hebben door lichtvervuiling? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Deen. U had het waarschijnlijk al begrepen. Ik denk dat het merendeel van wat u heeft gevraagd technische vragen zijn. Ja daar was je al bang voor, ik ook.

Mevrouw Deen-Zoontjes: Nee, ik heb het na laten kijken door iemand die er meer verstand van heeft als ik en die zei, het valt wel mee. Dus ik dacht ik doe het gewoon, ik hoor het wel en we zien het wel. Het is hier dan wel gevraagd.

De voorzitter: Misschien de volgende keer toch iemand anders vragen, maar goed. Het zou dus kunnen zijn dat mevrouw Van den Berg een paar van die dingen wel kan en wil beantwoorden. Maar zou kunnen zijn dat een

groot deel van de vragen die u stelt, dat u die nog even op schrift naar de griffie stelt en dan daar schriftelijk antwoord op krijgt. Dan kan iedereen het ook weer zien. Ja? Dank u wel. Dan gaan wij naar mevrouw Raad.

Mevrouw Raad: Dank u wel voorzitter. Op 29 januari is de conceptnotitie reikwijdte en detail niveau voor zienswijze vrijgegeven en wij vinden dat een belangrijke stap in de transitie naar groen en gezond staal. D66 Beverwijk was verwonderd dat de termijn voor het indienen van de zienswijze in eerste instantie maar vier weken was, waardoor ook de zienswijze op het advies van het college niet besproken kon worden in de Raad. We zijn blij met last minute informatiebijeenkomst van afgelopen dinsdag en deze raadscommissie, maar misschien graag dat hier in de toekomst ook rekening mee wordt gehouden, zodat er genoeg tijd is om de stukken te lezen en vragen te formuleren. Bij de informatiebijeenkomst afgelopen week zei mevrouw Uiterwijk, het is een stuk waar je niet moet kijken wat er niet klopt, maar wat er niet staat. En ik vond het een mooie uitspraak, want het is dan best een puzzel om erachter te komen wat er niet staat, maar dat je wel wil weten dat het er eigenlijk wel in zou moeten staan, want de belangen zijn immers groot. We weten ook inmiddels dat Tata de randen opzoekt met wat kan en moet en dat heeft ervoor gezorgd dat ik ieder geval het stuk meerdere keer heb moeten lezen en heb gelezen. Ik blij ben met alle informatie die is georganiseerd, onder andere de informatiebijeenkomst afgelopen dinsdag. Die vond ik zeer goed. Dank daarvoor alvast. Ik vind het ook fijn dat we vanavond als Raad dit stuk nog een keer kunnen bespreken, want ik denk dat we dit allemaal als Raad het wel eens met elkaar zijn met, niet eens over punten, maar dat we het hier toch wel over eens zijn dat we met zijn allen groen en gezond staal in de IJmond willen en dat we hier ook allemaal onze verantwoordelijkheid opnemen. Dus de kennisdeling is wat mij betreft dan ook essentieel op het thema. Alhoewel ik blij ben met de zienswijzen en het advies van het college, heb ik wel een paar aanvullingen en die zou ik graag wat specifiekter terug willen zien in document. Ik heb ze nog niet beschreven in mogelijke amendementen, maar indien er meer steun voor is, wil ik dat zeker doen. Kan het college ook het advies, ik noem ze even op, kan het college het advies meegeven dat de referentiewaarde die Tata Steel gebruikt niet in percentages wordt beschreven, maar concrete meetwaarden zijn. Hier is al meerdere keren door verschillende partijen op aangedrongen bij Tata Steel. Kunt u in het advies meegeven dat Tata steel laat onderzoeken wat de kans is op diffuse uitstoot tijdens de transitieperiode en wat de mogelijke gezondheidseffecten hierop zouden kunnen zijn? Kunt u in het advies vragend onderzoeken wat de gezondheidseffecten zijn van de accumulatie van de zeer zorgwekkende stoffen en andere emissies, ook als hier geen wettelijke grond nog voor is of iets voor staat omschreven? Kunt u in het advies de zorg om geluid specifiekter beschrijven, dus naast het lage frequentie geluid ook het geluid van de nacht en bijvoorbeeld het geluid dat vrijkomt bij de opslag van schrot, zoals mevrouw Deen net ook zei? Kunt u het advies meegeven dat dat ook alternatieven gaat beschrijven van de groen staalproductie waarbij geen CCS opslag nodig is en ze daarmee meevragen wat dat voor effect heeft op hun productie? In het stuk staat dat Tata Steel natuurlijk kosteneffectief wil zijn, maar het lijkt ons ook interessant als data onderzoekt wat de gezondheids- of de maatschappelijke kosten en baten zijn voor dit stuk. Ik heb nog drie andere vragen aan de wethouder, meer even reflectief. Hoe kijkt zij zelf naar het proces van deze notitie? Waar bent u tevreden over en wat kan wat u betreft beter? En bij de informatiebijeenkomst was een vraag over de rol van de gemeentes binnen de nieuwe omgevingswet en daar kon toen niet direct op worden, die werd niet direct beantwoord door Joost van de OD. En kunt u aangeven of dat inderdaad nog uitgezocht gaat worden? Dat was het voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Victoriashoop.

Mevrouw Victoriashoop: Dank u wel voorzitter en ook dank aan de inhoudelijk ambtenaar voor het toezenden van de stukken. Zoals mevrouw Raad zojuist ook aangaf, hebben we afgelopen dinsdag een informatiebijeenkomst gehad in Heemskerk waarin, bij monde van de heer Stokman, het een en ander is

toegelicht. Ik denk dat daar heel goed naar voren kwam hoe complex en ingewikkeld het Tata dossier is en dat daarbij goede en tijdige informatievoorziening richting de Raad eigenlijk essentieel is. Zojuist werd gerefereerd aan de randen die data opzoekt in het in het proces. Ik zou toch ook wel een positieve kant willen benadrukken, voorzitter, om ook enigszins een tegengeluid te laten horen. De heer Stokman, die wist ook aan te geven dat Tata buitengewoon serieus omgaat met de adviezen die gegeven worden vanuit de verschillende gemeenten, dus dat laat ook wel een constructieve houding zien vanuit Tata in dit geheel. Als VVD zijn we uiteraard zeer blij om te zien en vinden we het ook goed dat Tata voor duurzaam. Maar ik wil toch ook melden dat we daarbij ook als partij altijd zullen kijken naar de economische belangen en de werkgelegenheid daarin. Goed, voorzitter, dan even naar het concept NRD dat voor ons ligt. Ik heb wat vragen aan de verantwoordelijk wethouder. Om met een misschien iets wat flauwe te beginnen. In het stuk zien wij 30 februari staan. Ik hoop dat de wethouder het met mij eens is dat dat geen bestaande datum is, in het kader van de nauwkeurigheid. Dan, voorzitter, we hebben allemaal kunnen lezen dat op 29 januari de NRD gepubliceerd is en dat daar eigenlijk haast geboden is in het geven van de reactie. Het verbaast ons daarom ook wel een beetje dat wij als Raad de stukken en ook de uitnodiging eigenlijk pas rondom de achtste hebben ontvangen. Temeer als we dat afzetten tegen het LinkedIn profiel van onze wethouder, waar we een gemoedelijke selfies zien met een begeleidende tekst waarop staat dat er een goed gesprek geweest is met de dorpsraad. Voorzitter, ik denk dat we hier zien dat de wethouder de Raad inderdaad heel goed informeert, maar misschien toch wel kunnen zeggen dat dat de verkeerde Raad is, want haar eigen Raad is niet onmiddellijk op de hoogte gesteld en geïnformeerd, dus dat roept bij ons als VVD fractie in ieder geval wel de vraag op richting de wethouder, waarom zij er wel onmiddellijk voor heeft gekozen met de dorpsraad in gesprek te gaan over de NRD en niet met haar eigen Raad. En ook de vraag of er wellicht ook nog met andere belanghebbenden gesproken is over de NRD en wie dat dan wel niet zijn. Ik zou de wethouder ook willen vragen wat de specifieke reden is geweest om met de dorpsraad in gesprek te gaan. Moest daar input geleverd worden en zo ja, is daar ook input geleverd? Zijn daar specifieke tekstvoorstellen gedaan? Graag toelichting daarop vanuit de wethouder. Voorzitter, het gevoel dat we enigszins laat geïnformeerd zijn, dat is hopelijk duidelijk, dus ik zou de wethouder ook willen vragen of zij de belangen van haar eigen Raad in dit opzicht wel goed genoeg voor ogen heeft. Voorzitter, voor het volgende punt moet ik u meteen bekennen dat ik hier erg leun op de expertise en het geheugen van mijn fractiegenoten, omdat ik nog niet zo heel lang in de Raad zit. Maar we hebben wel uitvoerig het met elkaar over kunnen hebben, dat het ontstaan van een zienswijze nu dus eigenlijk een advies is waarbij de krachten gebundeld worden, door Beverwijk, Velsen en Heemskerk, dat dat natuurlijk een krachtig signaal zendt. Het is wel een gemiste kans dat dat in het ontwikkelperspectief NOVEX niet gebeurt is. Maar we zijn wel erg blij als VVD fractie om te zien dat de wethouder onze suggestie die toen gedaan is, wel heeft overgenomen. Voorzitter, dan wil ik even inhoudelijk naar het stuk gaan en die zou ik dan even punt voor punt per pagina willen doornemen. Om te beginnen op pagina 3.6 onder het kopje milieu. Daar wordt gevraagd naar een uiterste datum om die op te nemen. Nou, het refereert natuurlijk aan het uitgebreid nemen van hoogoven zeven, voor de volledigheid. Dat is wat ons betreft niet nodig. In onze optiek gaat het vooral erom dat het uit gebruik nemen van hoogoven zeven, dat dat goed gedegen en toekomstbestendig gebeurt. En hier opnieuw, voorzitter, zullen we als VVD fractie kijken naar de belangen uit economisch perspectief en uiteraard de werkgelegenheid. En ik zou ook de collega raadsleden hier willen uitnodigen om daar toch ook een reflectie op te geven, want ik ben wel heel erg benieuwd hoe zij daarnaar kijken. Dan voorzitter, punt zeven, daar gaat het over de restproducten en dat schepte wel enigszins de verbazing aan onze kant, omdat daar gesproken wordt in de laatste zin over het enkel laten plaatsvinden van de toepassing van restproducten wanneer er een positief effect opgeleverd wordt voor milieu en gezondheid. Nou, dat is wat ons betreft een iets te nauwe blik, helemaal als we dat afzetten tegenover het streven naar een circulaire economie waarin, wat ons betreft, zeker ook restproducten hergebruikt zouden moeten kunnen worden. En wat ons betreft is een positief effect niet per se het streven, maar zou een neutraal effect, wat ons betreft,

ook voldoende zijn. Ik ben daarin benieuwd hoe de wethouder daarnaar kijkt. Dan nog even punt acht onder hetzelfde kopje, dat gaat over de staalslakken. Ik ben wel benieuwd wat de wethouder van plan is te doen als de inzichten blijken te veranderen ten opzichte van de eerdere inzichten ten aanzien van de staalslakken, aangezien het Aagtenpark en de Broekpolder vol liggen met de staalslakken. Dan voorzitter, naar het kopje CO2 en waterstof, punt 10 en 11 op dezelfde pagina. Nou, de overgang naar groen waterstof, dat zien wij natuurlijk ook heel graag als VVD, maar we staan niet negatief tegenover een transitieperiode. Ik weet niet of de wethouder ook wel eens naar het programma van de heer Lubach kijkt. Die heeft ons vorige week toch ook echt wel laten zien dat het niet altijd even positief is om transities die grote impact hebben, om daar meteen nu te roepen. Dus ook in navolging van zijn advies tot een nuancering in het programma van vorige week, zouden wij ook de heer Lubach willen volgen daarin. Een transitieperiode waarin blauw waterstof eerst gebruikt wordt is wat ons betreft voldoende en ook zeker acceptabel. Het levert namelijk wel een versnelling op in onze optiek. Dan voorzitter, naar de volgende pagina, pagina vier. Dan kijken we naar 12 en daar gaat het over de verwachte reductie waarin geadviseerd wordt, om die te specificeren. Dat is wat ons betreft ook niet nodig. Het beoogde resultaat staat gewoon in de eerste zin daar en dat is wat ons betreft waar we naar moeten streven. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Het heeft even geduurd, maar de heer Lubach is toch ook onze Raad binnengedrongen.

Mevrouw Victoriashoop: Die kon ik niet laten.

De voorzitter: Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Dank u wel voorzitter. Wat voor ons ligt, is eigenlijk een enorm technisch stuk. Want eigenlijk met de concept NRD gaan wij de kaders bepalen, of in ieder geval die worden voorgelegd, waaraan de mer straks moet voldoen. Nou weten we allemaal dat de mer, dat is de milieu effectrapportage, daarmee wordt eigenlijk onderzocht wat de effecten op de leefomgeving zijn van het door Tata te bouwen nieuwe installaties. Daarom zijn we ook van mening dat die maar zo compleet mogelijk moet zijn. Dat is namelijk voor alle partijen van groot belang. Het is voor onze omwonenden van belang dat hun vragen beantwoord worden, dat zij inzicht krijgen in wat de effecten zijn van de groen staal plannen. Maar ook voor Tata Steel is het van belang dat er een mer ligt die breed is en die veel informatie verschaft, waardoor je niet allerlei vertragende factoren krijgt in het proces van mensen die bijvoorbeeld bezwaar maken omdat zaken onduidelijk zijn, of dat er veel vragen komen, omdat mensen nog een verdieping zoeken. Dus je denkt dat het een taak is voor ons allemaal om te behoren dat de kaders die wij nu mee gaan geven richting de mer voor onze inwoners compleet en duidelijk zijn, dat die ook helderheid geven aan de omgeving. Wat ons betreft is dit dan ook geen politiek stuk, maar puur een technisch stuk, waarbij het einddoel zou moeten zijn dat er straks een mer ligt die een zeer compleet beeld geeft, waardoor iedereen inzicht krijgt in wat er nu eigenlijk staat te gebeuren in de opgave in onze omgeving. Nou, wij hebben het stuk bestudeerd en aan de hand daarvan hadden wij natuurlijk een aantal vragen. Zoals mevrouw Raad net ook al zei, zijn wij het stuk ook vooral gaan lezen in de zin van, wat missen wij, want heel veel staat er natuurlijk wel in beschreven. Dan kan je nog discussiëren over of het concreet genoeg is, maar vooral ook zijn er zaken die we missen, maar die wel van belang zijn voor onze omgeving. Toen kwamen tot een heel aantal vragen en ik wil eerst een paar vragen stellen aan de wethouder en daarna zal ik even toelichten hoe wij daar ook nog iets aan willen veranderen. Allereerst de vragen aan de wethouder. We zien dat er een transitiefase natuurlijk wordt genoemd en in deze transitiefase moeten wel binnen de wettelijke voorgeschreven normen worden gebleven, maar die wettelijke voorgeschreven normen liggen natuurlijk hoger dan de productie van Tata op dit moment, dat Tata produceert nooit op zijn plafond,

dat is een loze ruimte in de vergunning. Dus kan het zijn dat in die transitiefase Tata meer gaat uitstoten dan op dit moment het geval is? En hoelang kan zo'n transitiefase duren? Dan een stukje net congestie, een zorg waar we allemaal tegenaan lopen. Netten zitten nou eenmaal vol. Maar energiezekerheid is geen onderdeel van deze mer, maar we moeten natuurlijk wel de zekerheid hebben dat Tata Steel straks en ook de omgeving, kan beschikken over elektriciteit. Want het zou toch een beetje jammer zijn dat, als Tata straks overgaat op aardgas, dat de rest van Beverwijk geen gas meer krijgt. Dus we vroegen ons af of de wethouder daar misschien wel meer duiding over kon geven. Dus aarde netcongestie die richting Tata, kunnen zijn voldoende energie krijgen. En twee, energiezekerheid voor de omgeving. Dan de maatwerk afspraken die momenteel gemaakt worden door het Rijk met Tata Steel, die vinden geen borging in de mer. Wel zouden wij graag zien dat er een borging van deze maatwerk afspraken zit in vergunningen of op een andere manier. Dus misschien dat de wethouder daar nog eens op kan reflecteren. Tot slot zien we er ook in staan dat Tata Steel ervoor kan kiezen om te gaan bouwen, vooruitlopend op de planning van de vergunning afgifte. Maar dan lijkt het ons wel dat het risico volledig op hand van Tata Steel is en dat, als er een vergunning niet verleend wordt, dat ze dan ook op eigen kosten de boel weer netjes mogen afbreken. Ik wil dat graag even van de wethouder weten, of dat inderdaad klopt dat dat dan bouwen voor eigen risico is. Dan kom ik graag op zaken die ik miste in de zienswijze, waarvan ik denk van dat het wel relevant is om toe te voegen voor onze omgeving. Ik heb deze in amendementen gezet en ik heb die amendementen vanmorgen ook naar alle fractievoorzitters en woordvoerders toe gemaaild. Juist omdat dat zo'n technisch stuk is, denk ik, is het wel handig dat we voorafgaand aan de raadscommissie ook alvast kunnen zien wat er ingebracht gaat worden. Nou, wij zijn eigenlijk voornemens om een zevental amendementen in te dienen in de Raad en staan open voor aanvullingen en verbeteringen van deze amendementen en ik wil ook graag een reflectie van de wethouder straks. Allereerst zouden wij graag de zienswijze op het punt van staalslakken verder verduidelijkt zien. Er staat nu dat de inzet van de af naar verwachting met 10 tot 40 procent extra staalslakken zal zorgen. Dat vinden wij een erg ruime marge. Dat willen we in de mer gespecificeerd zien en ook willen wij een specificatie per soort slak. Sommige slakken zijn nou eenmaal een stuk makkelijker te verwerken voor de hoogovenslakken in vergelijking met de staalslakken. Dus daar willen we graag een specificatie per slak en een duiding van die marge. Dan ten opzichte van de geluidsbelasting eigenlijk een tweetal amendementen. De eerste gaat over het toevoegen van Lnight. Dat is de geluidsbelasting in de nacht. Op dit moment worden alleen met etmaalgemiddelden gewerkt en daarbij krijgt de nacht wel een iets zwaardere bestraffing in de berekening, maar graag zouden wij specifiek voor de nacht een geluidsbelasting in kaart krijgen. En ten opzichte van laagfrequent geluid, ook wel de bekende bromtoon. Die wordt wel even kort genoemd, maar niet gespecificeerd en daar zien wij graag dat dit echt wordt meegenomen in de uitwerking van de mer en dat daarbij ook de cumulatie onderzocht wordt met andere bronnen in de omgeving die laagfrequent geluid veroorzaken, zoals bijvoorbeeld ons beroemde transformatorstation. Dan hebben we nog een amendement over de puinverwerking. Op dit moment is de puin verwerking van de sloop van hoogoven zeven en kookgasfabriek twee geen onderdeel van de mer, maar recentelijk met de renovatie en hoogoven zes hebben we gezien dat eigenlijk geen een afvalverwerker het puin wil hebben. Als we straks twee fabrieken hebben die je puin opleveren, maar niemand wil het hebben en dat blijft op het terrein van Tata stilliggen. Wat zijn daar de effecten van? Graag zien wij toch dat er in de mer wordt meegenomen hoe deze puinverwerking plaatsvindt en of hoe de opslag op het terrein geregeld wordt wanneer er een periode is dat er geen afvalverwerkers die het afval wil aannemen. Dan zouden wij ook graag nog zien dat er ten aanzien van CCS en CO2 alternatieven worden opgenomen waarbij CCS niet toegepast hoeft te worden. Want wij vinden dat toch wel een erg ingrijpende maatregel en als er alternatieven zijn, zien we dat ook graag terug in de mer. Dat zijn er meerdere scenario's die in je zo'n mer kan onderzoeken. Op pagina vijftig wordt een uitsplitsing gemaakt van stoffen die specifiek benoemd worden, maar daarin missen we eigenlijk specifiek benoemd lood, mangaan en vanadium en dat zijn wel de stoffen die door het RIVM in verhoogde concentraties worden aangetroffen in

de omgeving. Dus wij denken dat het in ieder geval van belang is om deze stoffen ook uitgesplitst te zien in de rapportage, om de reductie goed in beeld te krijgen. En tot slot geeft Tata Steel aan dat zij in de mer een kosten-batenanalyse gaan maken. Alleen wij zouden graag zien dat er een maatschappelijke kosten-batenanalyse erbij komt die een breder beeld geeft dan enkel de financiële consequenties van keuze voor Tata Steel, die ook aangeeft wat de maatschappelijke effecten zijn van de ingeslagen route. Nou ja voorzitter, zoals ik al zei, we bepalen hier de kaders en niet de uitkomst. Het doel is dus enkel dat deze zaken onderzocht worden in de mer om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen. Het is geen politiek oordeel over wat we vervolgens hiervan vinden, want dat is uiteindelijk aan degene die de mer gaat beoordelen en aan andere omwonenden en belangengroepen die daar al dan niet een zienswijze tegenin willen brengen. Dus ik wil graag de andere raadsleden, ook de wethouder, vragen hoe zij hier tegenaan kijken en we hopen dat we dan op een goede manier richting de Raad dit kunnen verwerken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is volgens mij de laatste spreken mevrouw Hekman van CDA.

Mevrouw Hekman: Dank u wel voorzitter. Onze fractiegenoot Dijkman die was dinsdag bij de Informatiebijeenkomst en die vond het een hele goeie bijeenkomst, net als mevrouw Raad, waarbij heel veel duidelijk werd, dus wat hem betreft heeft hij verder hier geen vraag over. Persoonlijk wil ik mijn verbazing graag uitspreken over de houding van de dorpsraad. Want ik heb de Jutter gelezen en daar stond een heel stuk over dit onderwerp. Daar stond dat de dorpsraad het geen goed participatietraject vond, ondanks dat zij zich al jaren kritisch bezighouden, geven ze geen reactie. Nou, daar ben ik erg verbaasd over. Verder wil ik de complimenten uitspreken aan de fracties die toch heel diep in deze toch technische materie zijn gedoken en we horen graag de reactie van de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk even naar de wethouder. Heeft u nog even tijd nodig om alle vragen te verwerken of is dat tussendoor gebeurd? Ja, je bent het gewend hè. Dan ben je bij deze uitgenodigd om te antwoorden.

Mevrouw Van den Berg: Goedenavond allemaal. Fijn dat we hier met elkaar over dit belangrijke onderwerp spreken en ik wil even beginnen met mijn dank uitspreken voor uw flexibiliteit, dat we toch op deze hele korte termijn met elkaar dit goeie gesprek voeren. Het is voor ons best wel een pittig proces geweest, omdat eigenlijk de nota reikwijdte en detailniveau, daar zaten we met zijn allen met smart op te wachten, maar het werd maar niet duidelijk wanneer die kwam. Eigenlijk heeft hij in de basis een jaar vertraging opgelopen, omdat Tata natuurlijk eerder heeft gezegd van, gezien het eerste participatieproces moeten we onze plannen toch behoorlijk aanpassen en ook economische redenen van alles en nog wat. Toen lag hij er ineens en toen waren er vier weken insprektermijn of zienswijzetermijn door de ODNZKG benoemd, dus dat was even alle zeilen bij, om zo snel mogelijk met IJmond tot een concept reactie te komen op deze NRD en zo snel mogelijk met u twee bijeenkomsten in te plannen. De informatieve bijeenkomst afgelopen dinsdag en die van vandaag om het te bespreken. Maar gelukkig kregen we te horen, deze week, dat de inspraaktermijn ietsje verlengd is, dat die tot 12 maart is, waardoor we niet een hele kunst en vliegwerk moeten doen om nog een reactie ook vast te stellen in de Raas, maar dat dat gewoon kan in de aanstaande Raad. Dus dat is wel prettig, maar we hebben eerder bij de ODNZKG toch duidelijk aangegeven dat we echt meer tijd nodig hebben en dat is pas deze week ingewilligd. Dus dat is wel jammer en dat vroeg van u behoorlijk meer flexibiliteit en ik ben dus heel dankbaar en blij dat u dat heeft laten zien en dat we hier met elkaar zitten. Misschien even, het is inderdaad best wel echt een ingewikkeld dossier, dat Tata dossier, er lopen ook veel dingen tegelijk. Dus ik zet dat heel even kort uiteen, dat we weten waar we staan. Eigenlijk lopen er op het gebied van Tata drie sporen tegelijk. Namelijk ten eerste is de provincie een behoorlijk verscherpte handhaving aan het doen. Dat doet de ODNZKG

om overlast te beperken, eigenlijk, met de huidige fabriek en dat die er naar verwachting tot 2030 staat. Tata heeft daar natuurlijk een roadmap voor neergelegd en dat zijn ze ook aan het uitvoeren en daar zien we ook af en toe die resultaten van. Dus als u mij bijvoorbeeld samen met de collega van Velsen op een rooie knop heeft zien drukken, dan was dat om de start te markeren van het bouwen van een windscherm. We zijn toen ook bij de opening van de stofzuiger geweest die een stuk stof gaat reduceren van de palletfabriek. Dus dat soort maatregelen zien we in de bestaande fabriek gebeuren en we zien dat ODNZKG aan alle kanten de vergunningen aan het verscherpen is. Bijvoorbeeld ook het geurbesluit wat is genomen, om te zorgen dat de geur echt binnen kleinere contouren moet, allemaal binnen de bestaande fabriek. Dan zijn er twee sporen die gaan over de transitie. Dat is het eerst dat er een vergunning natuurlijk moet komen voor die nieuwe fabriek en daar is dit onderdeel van en dan lopen er natuurlijk de onderhandelingen met het Rijk om tot maatwerk afspraken te komen, omdat Tata zegt, wij moeten die transitie gaan maken, maar daar zit echt een onrendabele top op wat wij niet zelf kunnen financieren. Het rijk zegt nou, wij willen een bedrijf met zo'n grote opgave, willen wij maatwerk afspraken mee maken. Dat doen ze met meerdere bedrijven. Maar goed, dan moet dat wel aan bepaalde voorwaarden voldoen. Ook is er politiek met elkaar afgesproken dat dat niet alleen een milieuwinst op moet leveren, maar ook echt een gezondheidswinst voor deze regio gezien de situatie waar we in zitten in IJmond. Dus dat zijn de drie trajecten die eigenlijk naast elkaar lopen en we hebben het dus vanavond over dat middelste spoor, namelijk dat er een vergunning moet komen voor deze nieuwe fabrieksonderdelen. Hoe gaat dat in zijn werk? Als een bedrijf een vergunning wil, dan moeten zij een milieueffectrapportage maken en die milieueffectrapportage moet eigenlijk zien, wat heeft uw ontwikkeling voor impact op de omgeving en die moet Tata dus gaan maken. Maar omdat dit zo'n groot en ingewikkeld proces is, komen zij eerst met de notitie reikwijdte en detailniveau. Die hebben ze dus nu neergelegd. Daar reageert dan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied op en die zegt nou, als je dit gaat vertalen naar een echte milieueffectrapportage, dan moet het aan deze criteria voldoen. Dan willen wij dit allemaal van jou weten en daar vraagt de ODNZKG nu eigenlijk onze input op. Dus wij gaan, inderdaad misschien precies zoals mevrouw Uiterwijk zei, het is een behoorlijk technische expeditie waarin we eigenlijk met elkaar moet zeggen, wat willen we nou allemaal van Tata weten over die ontwikkeling en ik merk ook dat dat echt een teamwork is. We hebben dat met de IJmond samen aangepakt, maar nu ook, ik voel dat ook zo nu vanuit die Raad, dat we met zijn allen even meedenken van jongens, wat willen we allemaal weten? Dus dat gaat niet in zo'n politieke avond, maar vooral even samen bedenken wat er allemaal in moet komen te staan. Dan even over het... even kijken hoor. Ja, waar ga ik beginnen? Inderdaad misschien even over het proces. Wij zijn dus als IJmond gemeente, zijn wij wettelijk adviseur voor de provincie en dat betekent dat onze zienswijze eigenlijk zwaarder weegt omdat het echt een wettelijk advies is. Nou, in het stuk staat nu nog gewoon zienswijze en we zorgen even voor een nieuw stuk waarin ook echt duidelijk staat dat het wettelijk advies is, recht is wat wij invullen als gemeentes, maar inhoudelijk gaat er niks veranderen. Dus ik zorg even dat er een nieuwe titel komt, zodat we in de Raad dat als wettelijk advies vaststellen en niet alleen als zienswijze. Dan ga ik even kijken naar de vragen. Eerst mevrouw Hulscher, die zegt, zijn de deadlines wel reëel? Nou ja, ik denk dat het plan wat Tata nu neerlegt, dat dat op zich, daar moeten zij natuurlijk voor beoordelen of ze dat ook kunnen halen. Zij zeggen van, in 2030 willen wij de eerste twee fabrieken echt draaiende hebben en moet ook de Kookfabriek dicht zijn. Dat is dus... Ik ben geen staalfabrikant, dus wij gaan daarin ook wat uit van de plannen zoals Tata Steel die neerlegt. Maar wij gaan ze wel ook zeggen, als je dat dan nu ook belooft, dan moet je dat ook doen.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Hulscher.

Mevrouw Hulscher: Dank u wel voorzitter. Ik heb er eigenlijk een vraag nog bij, specifiek aan de portefeuillehouder. Vindt u het zelf voldoende snel, 2030?

Mevrouw Van den Berg: Ik denk dat het heel belangrijk is dat wij een balans vinden met elkaar, waarin we... Tata voldoet op dit moment aan de vergunningen en de wetgeving zoals wij die in Nederland hebben en waar ze dat niet voldoen, zit daar ook stevige handhaving op. We moeten met elkaar de energietransitie doormaken. Dat is niet makkelijk met een fabriek zo ingewikkeld en zo technisch als die van Tata, dus als we zeggen, dat moet morgen dan is dat niet reëel, dus ik denk dat dit op zich een goed tijdsplan is wat een balans heeft gevonden tussen een bepaalde ambitie hebben en een realisme. Maar we moeten natuurlijk altijd kijken, wat kan er sneller? Daarom is het ook belangrijk dat we ook stevig zitten op die handhaving en die reductie van overlast van de huidige fabrieken en daarom ben ik wel... Denk ik dat dat ook een heel belangrijk spoor is, maar dat is dus niet waar we het vanavond over hebben. Even kijken, dan Samen Lokaal heeft een heel aantal vragen gesteld en die begrijp ik inhoudelijk heel goed, maar heel veel van die vragen gaan eigenlijk over dat u zegt, wij willen een goede reductie in die milieueffectrapportage terugzien. U zegt eigenlijk, dit wil ik als milieueffect zien en dat is hetgeen waar we het nu vanavond eigenlijk niet over hebben. We hebben het nu over, wat vragen we aan Tata wat ze moeten gaan laten zien. Dus wij vragen inderdaad, laat zien hoe je die gezondheid verbetert, wat het effect gaat zijn op de omgeving en laat zien hoe u zorgt dat u over kan gaan naar andere vormen van energie en hoe dat past in de omgeving. Dus ik denk eigenlijk dat, als u het stuk leest zo van, dit zijn de eisen die we aan de milieueffectrapportage stellen, dat u de inhoudelijke vragen die u heeft nog even moet bewaren tot die milieueffectrapportage er ligt, zodat u echt kunt zien van, dit is wat Tata eigenlijk zich op vastlegt in de verandering van de fabrieken.

De voorzitter: Interruptie mevrouw Deen.

Mevrouw Deen-Zoontjes: Is dat dan niet te laat of is dit niet juist wel het moment om... Kijk ik vind heel veel dingen in het stuk nogal vaag en open naar mijn idee, dus ik wil de concrete dingen zien, maar dat komt dus nog? Maar is het dan niet, zijn we dan niet laat?

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Bedoelt u dat u het vaag vindt, wat Tata nu neerlegt als zijnde hun notitie reikwijdte detailniveau of bedoelt u de reactie zoals de IJmond gemeentes die daarop formuleren? Dat eerste. Oké, wij hebben met onze reactie op een aantal punten echt scherpte willen vragen van Tata. De Tata legt inderdaad, op sommige punten nemen ze best wel grote marges en wij hebben dus met onze reactie op een aantal punten gezegd, dat willen we scherper zien. Er zijn ook uit deze commissie nog een aantal voorstellen waar er nog wat meer scherpte op sommige punten wordt gevraagd en ik denk dat dat goed is. Zo meteen ligt er een milieueffectrapportage van Tata en daarin moeten ze echt met die concrete getallen komen. Bijvoorbeeld, wat reduceert u nou qua giftige stoffen, wat reduceert u nou qua CO₂? Hoe gaat u zorgen, hoe gaat u met geluid om, hoe gaat u met stof om? En als dat er ligt, dan wordt dat weer getoetst door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied van, voldoet dat aan onze verwachtingen, voldoet dat aan de wet? Dus ik denk niet dat u te laat bent. Als er zo meteen de mer er ligt, dan kunnen we echt zien van, wat beloofd dat dan nou in de...

De voorzitter: Mevrouw van Den berg, op dit punt heb ik ook nog een interruptie van mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Voorzitter eigenlijk op mevrouw Deen was de interruptie en ik denk dat ik u begrijp. Als dat niet zo is dan moet u maar gewoon gaan schreeuwen. Maar ik denk dat u eigenlijk zegt van, ik vind wat er nu voorligt best vaag en ik zou eigenlijk antwoord willen hebben op een aantal vragen. Die vragen heeft u eigenlijk net richting de wethouder gesteld, maar ik denk dat wat u eigenlijk probeert te doen, is die kaders mee te geven aan Tata Steel. En ik denk dat, als u de vragen die u net had omvormt naar kaders en dat vervolgens in een zienswijze giet, dat je dan wel op een juist moment in het proces zit om inderdaad om te

garanderen dat je op die vragen antwoord krijgt bij de mer. Ik hoop dat dit geholpen heeft en anders dan vergeet het maar.

De voorzitter: U bedoelt eigenlijk van de dingen die je extra uitgezocht wil hebben in de mer, die zou je in een amendement moeten formuleren en kijken of daar voldoende steun voor is in de Raad. Ja, dat is het advies. Ja. Mevrouw Van den Berg gaat u verder.

Mevrouw Van den Berg: Dat klopt ja. Dus ik ga nu niet nader in op de specifieke punten omdat dat vragen aan Tata zijn die we in die mer moeten gaan laten zien. D66 die zegt, die termijn van inspraak. Nou, die vonden wij dus ook behoorlijk kort. U vraagt naar referentiewaarden in absolute getallen. Ik dacht eigenlijk dat dat er instaat, dat wij dat al vragen in deze als reactie op de NRD, maar dan moeten we nog even checken, misschien anders buiten de vergadering om. Uw punt over diffuse uitstoten. Ik kan me voorstellen dat u daar een amendement over zou willen maken om dat scherper te krijgen in de mer. Dan had u het over de gezondheidseffecten en met name de cumulatie ervan. Dat is natuurlijk een punt waar we op meerdere fronten over praten, omdat daar gewoon eigenlijk wetenschappelijk te weinig over bekend is wat het effect is van verschillende stoffen. Dus ik denk eigenlijk dat die kennis gewoon niet bestaat in die zin. Dan, u had een verscherping op geluid. Ik had het gevoel dat het ontzettend overeenkwam met het amendement wat mevrouw Uiterwijk ook voorstelde op geluid. Dus volgens mij kan daar een samenwerking ontstaan. Dat geldt ook voor die varianten waarbij CCS opslag niet nodig is. U vroeg om een maatschappelijke kosten- en batennotitie. Dat is volgens mij ook, valt ook in die categorie. Dus dat gaat, u bent het eens en dat is mooi, dat is het teamwork wat we hier met elkaar neerzetten. U vroeg nog even op mijn reflectie proces rond de notitie. Nou, ik hoop dat ik jullie met mijn inleiding genoeg gegeven heb. Dan de omgevingswet. Deze procedure die loopt. Tata heeft meteen gezegd, wij gaan dit al insteken volgens de processen van de omgevingswet, omdat ze ook wel aan zagen komen dat die wet wel ingevoerd zou zijn tegen de tijd dat zij hun vergunningen gaan aanvragen. Wij verwachten dat inhoudelijk eigenlijk niet een ander effect op. Wij blijven als gemeentes gewoon wettelijk adviseur van de provincie. De provincie blijft vergunningverlener en eigenlijk wat die omgevingswet vooral doet, is bijvoorbeeld de initiatiefnemer van een ontwikkeling verplichten om de participatie te organiseren. Dat heeft Tata ook gedaan volgens eigenlijk de vereisten zoals de omgevingswet die neerlegt. En verder is de omgevingswet vooral het op elkaar leggen van kaarten van allerlei verschillende aspecten. Dat is dus eigenlijk meer een technische wijziging van hoe we met vergunningen omgaan, dan dat dat ook inhoudelijk effect heeft. Dus eigenlijk verwachten wij niet dat er iets anders uitkomt, omdat we nu volgens de omgevingswet werken. Even kijken, dan ga ik naar de VVD. Heel scherp van u dat 30 februari geen datum is. Gelukkig is de einddatum dus ook uitgesteld naar 12 maart. Dus we gaan die datum sowieso aanpassen. Kunnen we meteen even deze meenemen? Ik was wel wat verbaasd over uw opmerking over hoe lang we u zouden hebben laten wachten. Eind januari was inderdaad de NRD, werd dus door Tata naar buiten gebracht. Wij hebben eigenlijk onder stoom in kokend water met de IJmond daar een mondiale reactie opgegeven en u zo snel mogelijk dat doen toekomen en ook gezorgd dat u dat nu vandaag kan bespreken. Het klopt inderdaad dat er tussen die tijd, dat die NRD uit was gekomen en het moment dat wij u een IJmondiaal afgestemde echte reactie daarop konden geven, dat ik een overleg had met de dorpsraad. Ik spreek die natuurlijk met enige regelmaat en dat kwam zo uit. Wat wij toen besproken hebben is bijvoorbeeld de brief zoals de IJmond die naar de kamer heeft gestuurd, om eigenlijk te laten zien van, wat is de positie van de IJmond gemeente als het gaat om die maatwerk afspraken? En we hebben het even met elkaar gehad over die NDR komt eraan. Wat zijn jullie gedachtes over wat er nu ligt? Wat zijn jullie gedachtes over wat je gaat indienen? En wij hebben ook even de eerste gedachtes over wat wij zouden gaan indienen met elkaar gedeeld eigenlijk als een... Ja. Verder niet op elkaar afgestemd, want we zijn allebei gewoon aparte partijen. Maar in het overleg heb je het even over de actualiteit, dus vandaar dat dat gesprek heeft plaatsgevonden. Volgens mij

heeft dat niks te maken met wie wanneer op wat moment geïnformeerd worden. Het is gewoon dat je met elkaar gesprekken hebt. En ook nou net als zoals wij hier in een team zijn en eigenlijk vooral willen vragen, wat missen we nog en wat willen we weten uit die mer? Zo waren we ook benieuwd wat de dorpsraad mist en wat zij nog willen weten in de mer. Dan is het heel fijn dat we inderdaad met een gezamenlijke IJmondiale reactie komen. Ik zie wel aankomen dat er met de vele amendementen, zoals de commissie die nu heeft liggen, met name de fractie Vrij!, dat het nog een uitdaging wordt om ook in een gezamenlijke reactie te blijven als mond. Ik moet eerlijk zeggen, ik hecht daar niet... Ik vind het wel belangrijk dat we dat samen hebben gedaan en dat we ook samen de krachten bundelen. Maar het is natuurlijk inderdaad geen politiek statement of zo, wat wij nu vragen over wat er nog meer in de mer naar voren moet komen. Het is vooral een zorg om te zorgen dat we compleet zijn, maar het is wel zo dat je natuurlijk met de vragen die je stelt ook wel een signaal afgeeft van wat, waar letten we op? En het is natuurlijk het meest krachtig als dat een IJmondiaal signaal is. Dus ik zou deze commissie willen vragen, probeer aan alle kanten te kijken of de amendementen die u wilt indienen en in de Raad wil aangenomen krijgen of dat ook lukt om dat IJmondiaal te laten gebeuren. Maar mocht het wettelijk advies van Beverwijk een beetje afwijken van die van Heemskerk en Velsen is dat natuurlijk op zich geen ramp, want het is geen politiek verschil. Het is meer dat wij wat meer vragen stellen dan een ander dan. Even kijken, dan zei u, ik hecht niet zo aan een uiterste datum voor het sluiten van hoogoven zeven. Ik denk wel dat dat belangrijk is, dat we dat met elkaar vragen, want we helpen Tata natuurlijk. Tata moet een bepaalde transitie doorgaan en als je dan niet met elkaar afsprekt wanneer dan ook de oude fabrieken sluiten, dan krijg je op een gegeven moment een dubbele belasting. Dus ik denk wel dat dat voor de eerlijkheid ook naar de omwonenden toe en naar gewoon de ontwikkeling die Tata moet maken, dat we ook met elkaar een afspraak maken over wanneer het oude dan dichtgaat, lijkt me eigenlijk evident. Dan over de restproducten. Wat we eigenlijk vooral willen zeggen, is dat de restproducten geen negatief effect op milieu moeten hebben. Je ziet natuurlijk nu best een discussie over staalslakken, dus als dat een neutraal effect is, dan is dat natuurlijk. Het moet gewoon geen schade aan het milieu hebben, zeg maar, de restproducten die ingezet worden. Dus een neutraal effect is in die zin ook prima. Dan wat betreft de staalslakken. Wij zitten met smart te wachten op een advies van de ILT, want we zien dus, staalslakken zijn tot nu toe gemarkeerd als zijnde bouwstof, maar we zien dat er zeker door verkeerde toepassing in het land, best wel wat problemen mee zijn en daar waren dusdanig veel zorgen over, dat het ILT is gevraagd om daar een goed advies op te geven, maar daar achten we nog steeds op. Dan over waterstof en de transitieperiode. Ik ben het volledig met u eens dat dat om een transitieperiode gaat vragen, dat gaat sowieso zo zijn. Het is natuurlijk zo dat Tata nu zegt, wij gaan nieuwe fabrieken bouwen die kunnen draaien op gas, dus we gaan in eerste instantie over op gas en ze kunnen in dat gas steeds meer waterstof gaan bijmengen en dat zal steeds meer worden, maar dat is wel afhankelijk van hoeveel waterstof er ook beschikbaar is op de verschillende momenten. Wij vinden wel dat Tata daar een wat afwachtende houding in aanneemt, dat ze zeggen nou, als u de waterstof levert, dan gaan wij het wel gebruiken. Ik denk dat je, als je zo'n groot producent en zo grote gebruiker bent, dat je daar ook wel een actievare rol in mag nemen. Daar roepen wij Tata ook wel toe op. Maar uiteindelijk is het evident dat er een transitieperiode gaat zijn en ben ik het met u eens dat je niet van een bedrijf kan verwachten dat van de één op andere dag alles op groen waterstof doet. Ik was even... Ik kon even niet terugvinden wat u met punt 12 in het niet specificeren, wat u dan niet gespecificeerd wil hebben. Maar ik denk ja, waarom zou je de vraag niet stellen?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Victoriashoop: Ik denk wat ik daarmee bedoelde. In de laatste zin wordt er geadviseerd dat de reductie gespecificeerd moet worden. In dit traject staat er, bij punt 12 in de eerste zin, staat er een goed beoogd doel. Als je daar nog eens ook extra een specificatie op de reductie van de CO2 gaat doen. Ik vraag me

af wat de toegevoegde waarde daarvan is, want het beoogde resultaat dat wij met die transitie willen bereiken, die staat er al, dus wat is de toegevoegde waarde van een specificatie van de reductie hierin?

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Jam ik denk dat eigenlijk het kunnen vaststellen met elkaar hoeveel CO2 bespaard gaat worden door Tata, dat dat ongeveer de essentie is van de energietransitie, dus dat wel belangrijk is dat we dat vrij precies weten. Want dat is ook precies waar de maatwerk afspraken over gaan. Dat het rijk zegt, als u zoveel CO2 reductie weet te realiseren, dan hebben wij daar ook overheidssubsidie voor over. Dus ik denk dat we niet daar te lichtzinnig over mogen zijn en niet kunnen zeggen, nou als u dat doel stelt dan zien we wel wat ervan komt. Ik denk dat we dat vrij scherp moeten hebben met elkaar.

De voorzitter: Interruptie mevrouw Victoriashoop. Gaat uw gang.

Mevrouw Victoriashoop: Dank u wel voorzitter. Maar volgens mij is dat einddoel toch duidelijk genoeg gespecificeerd. Dus ik volg daarin de redentie niet zo goed, waarom er aangeraden wordt om nog een te verwachten reductie te specificeren. Waar zit de specificatie dan in als een beoogd doel al geformuleerd is?

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ik zie een hand daar. Misschien is het goed om...

De voorzitter: Nog een interruptie van mevrouw Raad. Gaat uw gang.

Mevrouw Raad: Ik denk dat het wel goed is om het te specificeren, want nu blijven we zitten op die vijf miljoen ton per jaar en ik denk, we willen uiteindelijk over dat het naar groen staal gaat en dat je zoveel mogelijk waterstof gebruikt en geen aardgas. Dus op het moment dat je bij de mix van aardgas op die vijf ton kan blijven steken, dan zou er geen drijf meer hoeven zijn voor Tata Steel om op een andere manier te zorgen dat die CO2 ook geproduceerd wordt door groene uitstoot. Ik weet niet of dat zo technisch kan, maar daarom zou voor mij wel wenselijk zijn om te zeggen, kijk goed naar welk gas, brandstof deze uitstoot veroorzaakt? Omdat dat motivatie kan zijn er wel over te stappen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Ik denk ook dat we zoveel mogelijk moeten weten over welk processtap welke CO2 reductie oplevert en dat het wel naar de specificatie vraagt. Daar wil ik het bij laten. Dan naar mevrouw Uiterwijk dat de mer zo compleet mogelijk moet zijn. Dat is inderdaad waar we hier vanavond voor zitten en u vraagt, kan het zo zijn dat er in de transitiefase eigenlijk een toename gaat zijn van de uitstoot die wel binnen de vergunning past? Ik denk dat het antwoord, eerlijk antwoord daarop ja is. Tata kan natuurlijk gewoon binnen de vergunningen die ze hebben, die kunnen ze gewoon gebruiken en als ze daar nog ruimte in hebben dan is dat natuurlijk mogelijk. Dan heb je ook niet wettelijke instrumenten om dat tegen te gaan, want ze hebben daar gewoon een vergunning voor. Dus wat dat gaat, is het ook belangrijk dat dingen die niet met de wet afgedwongen kunnen worden, dat dat juist meegenomen wordt in die maatwerk afspraken. Waarbij je het in de maatwerk afspraken natuurlijk met elkaar kan hebben over, hoe gaat die transitiefase er nu uitzien? En juist daar moet je ook met elkaar afspreken van, wanneer gaat het één dicht en gaat het volledig over op het ander? Maar ik kan me voorstellen dat dat via dit proces afdwingen veel moeilijker is, omdat zolang het bedrijf binnen de vergunning opereert, zijn dat gewoon de feiten, is dat gewoon de rechtszekerheid die een

bedrijf ook gewoon heeft. Dan de energiezekerheid. Dat is natuurlijk best wel een spannende. Ik verwacht ook dat het advies vanuit Hans Wijers en Frans Blom die natuurlijk de minister adviseren over de haalbaarheid, ook van deze transitie, dat die daar ook meer op in zullen gaan, want het gaat natuurlijk om, wanneer is er dan waterstof en wat voor waterstof is dat dan? Hoe groen is die? Maar het gaat natuurlijk ook over de fase waarin het op gas draait. Is die dan goed beschikbaar? Maar ik denk wel dat dat uiteindelijk wel een afweging voor het bedrijf is en niet voor de vergunningverlener in die zin. Dan vroeg u, klopt het dat er dat zij vast kunnen bouwen, maar dat dat wel op eigen risico is en dat antwoord is ja. Als je gaat bouwen terwijl je vergunningprocedure nog loopt, dan neem je zelf het risico dat je uiteindelijk de vergunning daar niet voor krijgt en dat je het geheel moet terugdraaien. Maar je ziet wel dat Tata ook de randen opzoekt om juist die snelheid te kunnen maken. Ik denk dat dat positief is en dat we daar ook niet op elkaar moeten gaan zitten wachten, maar dat is wel een risico wat het bedrijf dan neemt. Dan heeft u een zevental amendementen geloof ik en ik moet zeggen, ik vind ze eigenlijk allemaal best wel zinnig. Volgens mij zijn het gewoon toevoegingen op de scherpste die we al hadden. Zitten een aantal dingen bij waarvan we denken, ja dat is wel goed om ook nog te vragen, dus wat mij betreft zal ik er daar geen één van ontraden. Even kijken, wat ik nog wel even wilde opmerken is, u had het over een maatschappelijke kosten-batenanalyse. Dat gaat echt over dat hoofdstuk energie, waar ze het over hebben van, is het nuttig dat zij zeggen, wat moeten we met onze restwarmte? Daar gaan we een kosten-batenanalyse opmaken. Dat gaat met name om die restwarmte en als u dan zegt nou, maak daar niet alleen een economische kosten-batenanalyse, maar ook een maatschappelijke kosten-batenanalyse van, dan lijkt me dat een hele zinnige toevoeging. Maar u verwees echt naar dat dat stukje in het hoofdstuk energie, dus dat u ervan bewust bent dat u dan alleen op dat stuk dat vraagt. Even kijken, dan gaan we naar het CDA.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Voorzitter, dat is inderdaad scherp van de wethouder, want ik had het niet helemaal zo uitgehaald. Maar ziet u andere handvaten in het huidige concept NRD om die maatschappelijk kosten-batenanalyse in te fietsen? Want als dat zo is, dan ben ik daar wel heel benieuwd naar.

Mevrouw Van den Berg: Laten we daar nog even naar kijken, want dat heb ik ze ook niet uit mijn hoofd een antwoord op.

De voorzitter: Interruptie van mijnheer Verreij.

De heer Verreij: Dank u wel voorzitter. Misschien heeft mevrouw Uiterwijk het wel gehoord, maar misschien heb ik het mis. Maar over die energiezekerheid, ik heb daar niet echt een goed antwoord op gekregen. In ieder geval, dat vermoed ik. Dan bedoel ik de energiezekerheid dat, als Tata volledig op gas zit, hoe zit het dan met de inwoners van Beverwijk?

De voorzitter: Mevrouw van Den berg.

Mevrouw Van den Berg: Wat ik daarover gezegd heb is dat het inderdaad een uitdaging is om ook de juiste vorm van energie op tijd bij Tata te krijgen, maar dat het wel iets is wat aan hun afweging in hun bedrijfsrisico is. Maar het is niet zo dat, als we op een gegeven moment Tata de stekkertjes in het stopcontact steekt en dat hier alles uitgaat. Ze kunnen niet zomaar de energie gaan gebruiken die wij als stad met elkaar nodig hebben. Maar het is wel zo dat ook bij het rijk wordt gekeken van, als we die maatwerk afspraak maken met Tata, is dat dan ook wel een realistisch plan onder andere met als factor, is er dan genoeg energie om ook echt die transitie te gaan maken? Is er genoeg nieuwe energie om die transitie te gaan maken? En daarom hoop en

verwacht ik ook dat het advies van Hans Wijers en Frans Blom over het realisme van de plannen van Tata, dat hij daar ook verder op in zal gaan. Maar dat is niet onderdeel van de vergunningverlening in die zin dat, als jij een vergunning aanvraagt voor iets wat uiteindelijk niet lukt als bedrijf of wat niet kan, dan is dat niet aan de vergunningverlener om dat te checken. Dat is hetgeen wat het bedrijf zelf moet bedenken. Dan naar het CDA, die zei, we vonden het een duidelijke bijeenkomst dinsdag. Nou, dat is fijn. Ik was ook erg tevreden, want dan krijgen we gewoon hartstikke goede advisering van de omgevingsdienst IJmond ook en zit daar echt expertise als het gaat om dit hele traject. Dus dat is alleen maar heel prettig. U zei, ik noem het maar even een harde houding van de dorpsraad. Ja, ik laat dat bij u en ook bij de dorpsraad hoe ze daarin gaan staan. Soms geven ze signalen af over participatie in de breedte of hoe ze zich behandeld voelen door Tata. Wat de gemeente betreft, wij proberen gewoon met iedereen die betrokken is bij dit dossier in gesprek te zijn. Dat doen we, we spreken met de FNV, we spreken met bijvoorbeeld een denktank zoals Zeester, we spreken met de dorpsraad en iedereen die ook zegt van ik wil eens met u in gesprek over Tata. Daar ben ik over het algemeen behoorlijk welwillend over. Ook bijvoorbeeld de OV IJmond waar we wel eens van gedachten wisselen. We houden natuurlijk en we proberen ook te kijken van, hoe krijgen we de boodschap over, dat wij als regio gewoon naar groen staal willen, dat we in een gezonde omgeving willen wonen en dat we die transitie zo snel mogelijk willen realiseren? Hoe krijgen we die boodschap op de beste manier, ook in Den Haag, geland, zowel bij de Kamerleden als bij ministerie, als bij de ministers? En ook daar doen we ons best voor als IJmond gemeente en praten we ook altijd met onze partners. Bijvoorbeeld FNV heeft soms ook wel weer eens contacten in Den Haag waarvan we denken, daar moeten wij ons verhaal ook kwijt. Dus wat dat gaat, heb ik gewoon de houding van we praten met iedereen om zoveel mogelijk het goede gesprek te voeren, want het proces is al ingewikkeld genoeg en zo kunnen we elkaar alleen maar vooruithelpen. Maar hoe mensen er zelf in gaan zitten qua uitingen en zo, daar hou ik me dan weer wat minder mee bezig. Dat vind ik van ondergeschikt belang. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van den Berg. Dan gaan wij over naar de tweede termijn van de raadscommissie. Er zijn door een paar insprekers vragen gesteld aan de overige fracties van, reflecteert u daar eens op, dus als u daar behoefte aan heeft, dan kunt u dat in uw tweede termijn doen. Dan kijk ik even wie gebruik wil maken. Dat is mevrouw Victoriashoop zie ik aan die kant. Ik zie mevrouw Uiterwijk. Mevrouw Raad heb ik gezien. Mevrouw Hulscher. Resumerend mevrouw Raad, mevrouw Victoriashoop, mevrouw Hulscher en mevrouw Uiterwijk. Klopt dat? Laten we dan eens beginnen bij mevrouw Victoriashoop.

Mevrouw Victoriashoop: Dank u wel voorzitter. Ik wil toch eerst even ingaan op de opmerking van de wethouder ten aanzien van het informeren van de Raad ten opzichte van de dorpsraad. De verbazing bij mij zat er toch wel een beetje in het feit in de volgorde van de dingen. Het doet voorkomen alsof de dorpsraad eerder geïnformeerd is, eerder het gesprek mee aan is gegaan dan het informeren van de eigen Raad. Als ik de wethouder mag geloven is het een toevalligheid geweest, zal ik het maar eventjes formuleren en ik zal...

De voorzitter: Mevrouw Victoriashoop, u heeft een interruptie van mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Voorzitter. Wat ik wel even wilde benadrukken is dat de stukken van de NRD gewoon openbaar zijn geworden 29 januari, dat iedereen ze vanaf dat moment kon bestuderen en dat ik de dorpsraad ook wel ken als een orgaan dat echt heel actief erbovenop zit en al op eigen instigatie dit soort stukken gaat lezen. Dus ik denk misschien dat de lezen richting de dorpsraad, dat de wethouder hun eerder geïnformeerd zou hebben ook een beetje tekort doet aan de inzet die deze mensen al jaren plegen voor Wijk aan Zee.

Mevrouw Victoriashoop: Dat wil ik heel graag geloven mevrouw Uiterwijk. Dank u wel voor die toelichting. Wat ik nog aanvullend wil vragen van de wethouder. Het is mij nou niet helemaal duidelijk of de dorpsraad

input heeft geleverd en of daar specifieke tekstvoorstellen zijn gedaan, dus daar zou ik nog wel graag antwoord op willen hebben. Dan een volgend punt ten aanzien van punt zeven in het stuk, als het gaat om de restproducten. Als ik de wethouder goed beluisterd heb, dan staat zij op zich positief tegenover het voorstel wat wij hebben gedaan om meer te gaan zitten op neutrale effecten ten opzichte van de positieve effecten. Zou de wethouder een amendement omarmen die gedaan wordt om een tekstvoorstel te doen, waarin het gaat over de neutrale effecten ten opzichte van de positieve effecten? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Hulscher.

Mevrouw Hulscher: Alweer heel snel aan de beurt en ik zal het proberen weer kort te houden. GroenLinks wil ieder geval even ook een positieve noot kraken hier, want...

De voorzitter: Mevrouw Hulscher. Mag ik even interromperen? Want er zitten drie mensen op de publieke tribune die een eigen vergadering hebben. Dat is op zich prima, maar liever niet in deze zaal. Dus als u iets belangrijks, te bespreken hebt doe het even op de gang en anders concentreert u zich op de sprekers in onze raadscommissie. Dank u wel, mevrouw Hulscher, gaat u verder.

Mevrouw Hulscher: Dank u wel voorzitter. Ik wilde namelijk net iets positiefs zeggen, ook wel eens een keer fijn. We hebben natuurlijk ons zwaar verdiept in de materie en allerlei aanvullingen zijn ook geopperd. GroenLinks is vooral en na kort overleg met PvdA weet ik dat PvdA dat ook zo voelt, heel erg optimistisch over punt 10 in de zienswijzen op pagina 13, waar de nuttige toepassing van CO₂ wordt aangehaald, om daar de opties van te onderzoeken. Want kooldioxide kan natuurlijk worden gebruikt in frisdrank. Ik weet niet of dat echt heel veel soelaas biedt. Maar wij dachten zeker aan emissie arme brandstoffen en CO₂ om beton te versterken. We denken dat dat wel heel erg positief is. De aanvulling die Vrij! voorstelt om te onderzoeken mogelijkheden waar carbon capture en storage niet wordt gebruikt. We denken dat dat ook heel nuttig is om dat ook te gaan onderzoeken. We hopen dat de wethouder dat ook zeker meeneemt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Dank u wel voorzitter. Allereerst de wethouder even bedanken voor de beantwoording eigenlijk ten aanzien van de transitiefase. Dat kunnen we inderdaad niet afdwingen in een vergunning, maar dat is wel per uitsteek iets om mee te nemen in de maatwerk afspraken en misschien kan de wethouder al dan niet IJmondiaal in de lobby nog eens proberen, om dat daar onder de aandacht te brengen. Dan de gezamenlijke IJmondiale reactie. We snappen inderdaad dat het wenselijk is dat de reacties IJmondiaal zijn afgestemd. Dat vinden wij zelf ook wenselijk en in principe hebben we ook nog even tot aan de raadsvergadering om amendementen eventueel ook in Heemskerk en Velsen ingediend te krijgen. En daarbij vraag ik ook graag de andere fracties die betere IJmondiale contacten te hebben om hulp. Dus als u van plan bent om de amendementen mede in te dienen en u denkt van, ik heb ook recentelijk geen ruzie gemaakt met Heemskerk en Velsen. Misschien kunt u dan u fracties aldaar vragen of ze bereid zijn om ze daar ook in te dienen. Dat zou zeker helpen. Even kijken. Dan tot slot over de het amendement over de maatschappelijke kosten-batenanalyse. Was inderdaad heel scherp van de wethouder dat de kosten-batenanalyse in het stuk gaat alleen over de energie. Ik zou dat, als dat lukt, iets breder trekken, anders kan dit ook wel, maar breder zou wat mij betreft wel mooier zijn. Alleen ik weet ook even niet zo goed waar ik dat haakje dan kan vinden. Dus misschien dat de wethouder, al dan niet ondersteund door de ambtelijke staf, die hier vast iets meer van weet dan ik, nog met de suggestie kan komen om dat richting de Raad te doen. Eigenlijk een verzoek tot, nou ja, rechtsbijstand. In ieder geval, we wachten het even af. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Raad, u bent de laatste van de tweede termijn.

Mevrouw Raad: Dank wel voorzitter. Ik wil de wethouder ook bedanken voor het beantwoorden van de vragen. Ik ben dan ook voornemens om een amendement op te stellen omtrent de diffuse uitstoot. Ik ga mijn best doen met de amendementen bij onze collega's in Velsen en in Heemskerk te delen, om ze gemeenschappelijk in te dienen. Ik wilde nog even vragen, maar we hebben dan ook misschien nog de ambtelijke staf voor nodig, dat ga ik zelf ook nog uitzoeken, over die concrete meetwaarden of die percentages, hoe dat er nu in staat. Mevrouw Uiterwijk heeft daar ook al antwoord.

De voorzitter: Interruptie mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Nee dat niet voorzitter, maar ik was wel even iets vergeten. Want mevrouw Raad had inderdaad ook een reflectie van andere partijen gevraagd en ik ben het vergeten mee te nemen de tweede termijn, maar daarvoor als voorstel, wat u heeft gedaan voor een amendementen ondersteunen we ook van harte. Wilde ik toch even meegeven.

De voorzitter: Mevrouw Raad.

Mevrouw Raad: Dank u wel. Dat wilde ik zeggen en naar mevrouw Victoriashoop wilde ik zeggen, dat maakt terecht ook altijd opmerking over de werkgelegenheid en over de economie, maar ik denk dat we dat ook gemeenschappelijk hebben in onze Raad, om te zorgen dat dat ook een belang is, te zorgen dat de fabriek hier kan zijn en groen en schoon staal kan maken, zodat de mensen ook kunnen blijven werken hier in IJmond en dat onderstrepen we ook van harte. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nodig ik mevrouw Van den Berg uit voor de beantwoording in de tweede termijn.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Nog eerst even terug naar mevrouw Victoriashoop over die volgorde. Ik denk echt dat u hier iets van maakt wat het niet is. Er is een NRD vrijgegeven door Tata Steel. Dat is dus een openbaar stuk. En als je dan in de week daarna een overleg hebt met de dorpsraad omdat die gepland staat, dan heb je het daar even met elkaar over en dan deel je met elkaar, hoe gaan jullie daarmee om? Op dat moment had per toeval de dorpsraad nog niet echt bedacht wat ze voor inzet zouden gaan doen op de NRD, maar het had ook wel zo kunnen zijn en volgens mij is het ook rol als wethouder om dat even vrijelijk met elkaar te bespreken. Wij hadden wel wat in gedachte over wat we in een reactie zouden willen bespreken en dat hebben we even toegelicht van, wij denken dat we ongeveer deze dingen gaan opzetten. Maar daar lag nog geen concept of niks, dus wat dat gaat is dat gewoon onderdeel van een gesprek. Volgens mij, als je die ruimte niet neemt als bestuurder om gewoon dat soort normale gesprekken met elkaar te voeren, dan ben je niet effectief. Dat heeft dus ook niks te maken met de Raad op tijd informeren of iets, want we hebben gewoon zodra we een concept hadden liggen als IJmond, hebben we gewoon dat naar u gestuurd en dat bespreken we nu met u uitgebreid en u heeft ook de rol om daar gewoon input op te geven en een ander niet.

De voorzitter: Mevrouw Victoriashoop. Wilt u gebruikmaken van de interruptie of niet? Nee. Gaat u verder mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Dan dat punt over de neutrale effecten. Ja inderdaad, we hebben eigenlijk willen opschrijven dat er geen negatief effect moet ontstaan van restproducten en daarom hebben we gezegd

positief effect. Maar als u zegt, ik heb liever dat daar ook in staat dat er ook neutrale effecten zijn, vind ik dat prima. Ik denk dat het op hetzelfde neerkomt. Prima als u dat ook tekstueel wil aanpassen.

De voorzitter: Mevrouw van Den berg. Als u dat wil, dan moet er een amendement komen. Dat begrijpt u. Mevrouw Van den Berg. Gaat u verder.

Mevrouw Van den Berg: Dan kunt u kiezen van geen negatief effect of een, hoe u dat wil verworden. Mevrouw Hulscher zei van, het idee om meer aandacht te vragen in de mer voor alternatieve toepassingen van CO2. Dat spreekt ons erg aan. Nou, dat spreekt mij ook. Ik denk dat het goed is dat we daar kritisch op zijn, want het onder de grond opslaan, daar heeft niemand wat aan, zullen we maar zeggen. Dus als er betere toepassingen zijn, dan vinden wij ook een belangrijk punt om in mer terug te zien.

De voorzitter: Dan is er toch nog even een interruptie van mevrouw Victoriashoop. Gaat uw gang.

Mevrouw Victoriashoop: Dank u wel voorzitter. Ik dacht dat mevrouw Van den berg nog even doorging naar het beantwoorden van de vraag die ik nog specifieker had gesteld, namelijk of de dorpsraad input heeft geleverd toen bij hen het goede gesprek had en zo. Of er ook specifieke tekstuele voorstellen zijn gedaan. Daar heb ik nog geen antwoord op gehad. Als dat nog zou kunnen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, ik dacht dat ik net zei dat inderdaad op dat moment toevallig de dorpsraad nog niet echt ideeën had over hoe ze gingen reageren op de NRD en dat wij dat op dat moment als gemeente wel over na hadden gedacht en wat punten daar hadden waarvan we zeggen, zo gaat de NRD er ongeveer uitzien, dus nee. Toevallig had op dat moment de dorpsraad niet al dat ze zeiden, dit is het, maar dat is ook helemaal niet nodig, want iedereen kan een zienswijze indienen op deze NRD. Dus de dorpsraad gaat gewoon zijn eigen verhaal maken over wat zij willen meegeven voor die NRD. Dus het is ook helemaal niet zo dat zij ons nodig hebben, dat wij dat in ons advies opnemen, want dit is gewoon een zienswijze procedure waar, elke bewoner van Beverwijk kan nu aan de ODNZKG meegeven wat ze in die mer terug zouden willen zien. Dan mevrouw Uiterwijk. De hogere uitstoot tijdens de transitie. Ik denk inderdaad dat er in een maatwerk afspraak goede afspraken moeten komen over hoe die transitieperiode eruit gaat zien en waar Tata dan aan gehouden is. Ik denk wel dat wij moeten begrijpen dat er natuurlijk op... Er zal een moment zijn dat er verschillende fabrieken naast elkaar draaien. Je kunt niet de ene dag de hoogoven aanzetten en de volgende dag een nieuwe fabriek starten en dan topkwaliteit draaien. Dat is gewoon niet reëel, dus we moeten ook wel daarin begrijpen dat die transitiefase dan gaat zijn en dat dat waarschijnlijk ook wel een moment van hogere uitstoot gaat zijn. Alleen laten we met elkaar goed kijken dat dat zo kort mogelijk is en dat daar zo min mogelijk overlast van is. Daar is inderdaad een maatwerk afspraak misschien wel het beste moment voor. Aan de andere kant kan dat in een vergunningsprocedure ook wel bij een... Als je nieuwe vergunningen gaat afgeven kan je natuurlijk zeggen, hoe gaat dat in de beginfase doen? Alleen dat het hoger wordt dan het huidige niveau, dat lijkt me onontkoombaar voor een gedeelte. Dan de brede maatschappelijke kosten-batenanalyse. Ik zat daar nog even over na te denken, ik denk, wat vragen we dan eigenlijk? Dan vragen we dus aan Tata om te op te schrijven wat de voor- en nadelen zijn voor de maatschappij van hun verandering, van hun transitie van hun fabriek.

De voorzitter: Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Voorzitter. Zoals ik het zie gaan er in de mer meerdere scenario's met elkaar vergeleken worden en waar het mij dan om gaat is dat die niet enkel op financiële consequenties vergeleken worden, maar ook op maatschappelijke impact.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Ik denk zelf dat dat eigenlijk uit de analyse van Hans Wijers en Frans Blom gaat komen. Dat die eigenlijk zeggen, rijk, wat zijn de scenario's voor de toekomst van Tata Steel en wat zijn daar de voor- en nadelen voor de omgeving, voor de Nederlandse economie, voor het milieu, voor de gezondheid, voor werkgelegenheid en al die belangrijke aspecten. Maar die mer is natuurlijk vooral, wat is het effect op milieu? Daar gaan verschillende scenario's voor gekeken worden, wat dat effect op milieu is, maar de maatschappelijke kosten-baten... Volgens mij is dat uiteindelijk ook een politiek vraagstuk waarvan het ministerie zou moeten zeggen, hebben wij geld over voor een bepaald toekomstperspectief voor Tata Steel. Dus ik denk dat het nog niet zo gek is om wel een brede maatschappelijke kosten-batenanalyse vragen op dat specifieke punt warmte, want ik denk eigenlijk dat daar... Je kan wel zeggen, ach, voor Tata is het economisch gewoon gunstig om die warmte te laten weglekken, maar het kan voor een maatschappij natuurlijk heel belangrijk zijn dat we daar wat mee doen. Dus daar vind ik hem best wel zinnig. Maar om in de hele breedte vraag ik me af of dat nou is waar we naar op zoek zijn in een milieu effectrapportage.

De voorzitter: Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Voorzitter. Ik vind het wel een interessante discussie. Ik kwam er eigenlijk op toen ik zelf ook een aantal keer in de NRD het heeft over de financiële haalbaarheid consequenties, terwijl dat normaal gesproken echt wel buiten een mer staat. Enerzijds zeggen ze inderdaad, de financiering ervan staat erbuiten, maar tegelijkertijd noemen ze wel een aantal keer van, het moet kost technisch haalbaar zijn et cetera. Het moet niet zo zijn, in mijn optiek, dat Tata Steel alleen een versie onderzoekt die goedkoper is, terwijl er een ander alternatief is wat duurder is dan dat ze die dan buiten de mer laten. Ik hoor ook wat u zegt inderdaad en ik denk dat het misschien beter is om het amendement nu te laten staan zoals hij er nu staat, gericht op die warmte inderdaad. Dat we dat dan de rest daarvan even moeten wachten op het rapport van Blom en Wijers. Is dat ook iets wat u zou kunnen, niet ontraden, laat ik het zo zeggen?

Mevrouw Van den Berg: Nee, ik denk dat we natuurlijk... In die milieu effectrapportage willen we wel zien welke varianten zijn er en wat is dan het effect op milieu? En dat is ook de reële verwachting, maar de andere effecten op de economie, op de arbeidsmarkt en zo. Ik denk dat dat niet plek gaat vinden in de mer, dus ik ben het met u eens. Dat waren volgens mij nog de vragen en opmerkingen voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Concluderend is dat het behandel rijp is. Want anders dan kunnen we niet op tijd het advies vaststellen. Het is zeker geen hamerstuk, want we gaan een hele serie amendementen met elkaar bespreken en vaststellen, neem ik aan. Dan stel ik voordat we nu heel even vijf minuutjes pauzeren en dan gaan we beginnen met de heer van Popta als spreker. Dank u wel.

4. Raadsmemo actualisatie programma Tata Steel 2024-2030

De voorzitter: Dan gaan we met uw welnemen naar agendapunt vier. Dat is de Raadsmemo actualisatie programma Tata Steel 2024-2030. Ook hier is mevrouw Van den Berg de portefeuillehouder en ik nodig de heer Van Popta uit om in te spreken. Nou, u kent de drill, u heeft vijf minuten maximaal, gaat uw gang.

De heer Van Popta: Dank u wel voorzitter. Daar hadden we net al een beetje discussie over, politiek als gevecht. Maar goed, geachte raad, dank voor uw aanwezigheid, dank voor uw aandacht. Als werknemer bij Tata Steel en als personeelsvertegenwoordigers, FNV kaderlid, maar ook binnen de ondernemingsraad, ben ik betrokken bij Tata Steel. Ik ben denk ik zelf redelijk goed breed geïnformeerd over allerlei zaken die met Tata Steel te maken hebben, maar ook over gezondheid en luchtkwaliteit discussies de laatste jaren. In de raadsmemo geeft het college aan dat ze de zorg delen van de inwoners. Ik denk dat de gemeenteraad dat wel zal gaan beamen. Maar ik wil onderscheid maken tussen twee soorten bewoners of twee soorten inwoners. Bewoners met zorgen over Tata Steel en bewoners met zorgen om Tata Steel. Ik zat te denken of dat taalkundig wel helemaal klopt, maar dat is een subtiel verschil. Maar de bewoners met zorgen over Tata Steel, die maken zich zorgen over de uitstoot, over de mogelijk effecten op de gezondheid. Maar er zijn ook inwoners die zich zorgen maken om Tata Steel en die maken zich zorgen over het voortbestaan van Tata Steel. Wat mij eigenlijk opvalt is dat er altijd gesproken wordt over de inwoners, tussen quotjes, ook weer in dat stuk van het college, maar ook in televisieprogramma's of andere media uitingen. En blijkbaar wordt er altijd van uitgegaan als het gaat over de inwoners, dat het inwoners zijn met zorgen over Tata Steel, dus over zorgen over de omgevingen en de gezondheid. Er valt eigenlijk veel te zeggen over die discussies over de gezondheid en overlast, maar goed, de tijd is hier veel te kort om daarom in te wijden. Ik heb er natuurlijk wel een mening over, maar dat kunnen vandaag niet doen. Maar ik behoor tot de bewoners die zich zorgen maken om Tata Steel, dus om het voortbestaan. Vandaag wil ik een hele persoonlijke titel inspreken. Het eerste wat in me opkomt als ik zo nadacht over mijn insprek sessie was van ja, ik zie heel weinig, bar weinig liefde als het over Tata Steel gaat. Dat is toch gek, althans in mijn beleving. Tata Steel is een bedrijf dat al meer honderd jaar een bijdrage levert aan de welvaart in Nederland. Maar als je ziet hoe het bedrijf de afgelopen jaren bejegend werd in de mainstream media, in de politiek, door bestuurders, de columnisten, de cartoonisten, dan lusten de honden daar geen brood van. Dan kijk ik nog niet eens op sociale media, want daar zal het allemaal nog veel erger zijn, schat ik in. Als ik zo om me heen kijk, zie ik ook niemand die zich geroepen voelt om alle laster en smaad, leugens noem ik het, aan de kaak te stellen. Het lijkt eerder haasje over. Vandaag staat er een artikel in de krant, twee dagen later komt er een column in de krant, weer een dag later een talkshow op televisie, weer een dag later een cartoon en zo gaat het maar door. Ik heb een beetje het idee gekregen dat het een soort massahysterie eigenlijk geworden is. Ik zou het woord hetze wel willen gebruiken. Blijkbaar kun je een hetze voeren tegen een normaal en beschaafd bedrijf, denk ik. Iedereen lijkt het best te vinden als ik kijk naar de media, ik kijk ook naar het bestuur, ik kijk naar de politiek. Er is eigenlijk niemand die het voor Tata Steel opneemt. Kunnen we gaan muggenziften over de ene partij dit of de andere partij dat. Wil ik ook nog wel doen, hebben weinig tijd. Maar er is eigenlijk niemand die voor het bedrijf gaat staan en als ik kijk naar mezelf en kijk naar mijn collega's, dan zie ik eigenlijk heel veel onbegrip, heel veel woede en frustratie. Dat zijn natuurlijk bekende verschijnselen. Die mensen krijgen dat al die jaren over zich heen en ik denk dat het vertrouwen in de mainstream media, het vertrouwen in het bestuur, vertrouwen in de politiek, vertrouwen in instanties, dat voor een heel belangrijk deel is weggeëbd. Om de relatie met het onderwerp van vanavond te maken. Ik heb mijn vraag aan de gemeenteraad een via de gemeenteraad in feite ook aan het college, of het college ook de zorgen deelt van inwoners die vinden dat de hetze tegen Tata Steel de spuigaten uitloopt. Ben ik dan vanavond de enige die vindt dat het niet normaal is om een bedrijf en zijn werknemers zo te demoniseren. Je zou het nog iets breder kunnen trekken, want Tata Steel ligt onder vuur, maar feitelijk zie je dezelfde houding, dezelfde soort reacties, zie je ook terug richting andere bedrijven. Kun je zelf wel verzinnen.

De voorzitter: U heeft nog een halve minuut om af te ronden.

De heer Van Popta: Deze laatste tijd hoor je vaker klachten over verslechteren van het vestigingsklimaat. Het programma Tata Steel beschouwd lijkt het volledig opgezet om alleen maar tegemoet te komen al die

bewoners die zich zorgen maken over Tata steel. Dus alle mensen die actie voeren, die aansluiten bij allerlei groeperingen. Het programma lijkt helemaal niet bedoeld voor mensen die zich zorgen maken over het voortbestaan van Tata Steel. Je kan natuurlijk steeds de lat hoger leggen, en de normen aanscherpen, maar op enig moment gaat het toch leiden tot problemen.

De voorzitter: Mijnheer Van Popta, wilt u afsluiten?

De heer Van Popta: Oké. Ik heb nog een pagina maar dat gaan we niet redden. Goed. De tweede vraag die ik zou willen stellen is eigenlijk ook, wanneer is het dan goed genoeg? Dat wordt in de notitie wel even aangestipt. Wanneer is het goed genoeg? Maar tegelijkertijd komt dan, we gaan die vraag niet beantwoord. Heeft het bedrijf niet recht om te weten vanuit het bestuur wanneer iets goed genoeg is? Dank u wel.

De voorzitter: Zijn er mensen die vragen hebben aan de heer Van Popta. Een aantal, ik ga zo het rijtje langs. Gaat uw gang.

De heer Nijman: Ja, mijnheer Van Popta. Bedankt voor deze enorm verfrissende inbreng. Ik had hem eerlijk gezegd niet verwacht zo. Heel fijn. U zegt dat er geen enkele politieke partijen zijn die op komt voor Tata Steel. Ik zal het in vraagvorm stellen. Bent u ervan op de hoogte dat uw sentiment, zoals beschreven in uw inbreng, eigenlijk één-op-één overeenkomt met hoe Forum voor Democratie in dat dossier staat?

De voorzitter: De heer Van Popta.

De heer Van Popta: Ik ben eerlijk als ik zeg, ik heb naar die debatten in de tweede kamer gekeken en de PVV en Forum voor Democratie en de SGP waren eigenlijk de enige drie partijen die enigszins positief waren over Tata Steel.

De voorzitter: Dan kijk ik... Mevrouw Raad.

Mevrouw Raad: Dank u wel mijnheer Van Popta. Ik wilde u bedanken voor uw inspreken. Ik vind ook goed dat u dit geluid nog hier laat horen. En ik denk dat het geenszins de bedoeling is dat we het bedrijf willen laten vallen, maar dat het ook goed is om wel nu ook goed in aandacht te hebben aan het groene en het schone staal voor de toekomst en juist het voortbestaan van het bedrijf.

De voorzitter: Mevrouw Hekman.

Mevrouw Hekman: Dank u wel voorzitter. Mijnheer Van Popta dank u wel. Niet alleen u maar ook CDA Beverwijk, maar ook CDA Velsen en Heemskerk. Kortom CDA IJmond, staan er net zo in als u. Maar u heeft gelijk, ook wij zouden ons meer ons mening moeten geven en dat vaker moeten ventileren hoe wij daarin staan. Dank u wel.

De heer Van Popta: Misschien een kleine reactie van mijn kant. Was niet echt een vraag natuurlijk, maar met name Henry Bontenbal vond ik ook in de tweede kamer wel één van de Kamerleden die erbovenuit steeg als het ging om de discussies over Tata Steel.

De voorzitter: Mevrouw Deen.

Mevrouw Deen-Zoontjes: Dank u wel voorzitter. Laat het duidelijk zijn dat ieder geval op persoonlijk vlak wij totaal tegenover elkaar staan. Ik vind zeker niet dat wij een hetze voeren tegenover Tata Steel. We zijn reëel

bezig, de klachten, de problemen die we meemaken, evenals bewoners, zijn wel degelijk reëel, totaal geen Hetze. Dat vind ik echt ook niet oké. Maar als u zegt, u vraagt zich af wanneer het genoeg is. Daar zijn we vanavond met zijn allen volgens mij bezig om te zorgen dat het schoner wordt, dat het beter wordt, dat we met elkaar als normale burens naast elkaar wonen en dat we niet, zoals we dat nu hebben, af en toe best een behoorlijk vervelende buurman hebben. Natuurlijk willen we niet dat Tata op zijn kont gaat, maar ik wil wel heel graag dat het zich gedraagt. Dank u wel.

De voorzitter: Dan kijk ik even naar de VVD. Is daar geen reactie? Mevrouw Hulscher misschien, gaat uw gang.

Mevrouw Hulscher: Ik weet niet of het per se een vraag is aan de heer Van Popta. Maar misschien wel een korte reactie. Ik dank u ook voor uw inbreng en ik denk dat het ook voor de gehele Raad altijd wel ook zoeken is geweest naar een balans tussen aan de ene kant de belangen van de werknemers van Tata Steel en het bedrijf zelf in het voortbestaan ervan en de gezondheid aan de andere kant. Dat het altijd best een spanningsveld is geweest. U zegt, wanneer is het genoeg? Ik begrijp heel goed dat het voor het bedrijf heel belangrijk is om te weten waar de grenzen liggen en ik denk dat we er ook voor zijn om met elkaar die grenzen ook mede te bepalen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Popta dank u wel. U kunt weer terug naar de publieke tribune. Dan inventariseer ik wie gebruik wil maken van de eerste termijn. Dan kijk even naar, mevrouw Hulscher zie ik, aan die kant van de tafel verder niet, dan zie ik mevrouw Uiterwijk, mevrouw Raad. Dat zijn de drie sprekers. Omdat mevrouw Raad dit heeft geagendeerd mag zij als eerste.

Mevrouw Raad: Dank u wel voorzitter. Ik dacht even, wat is dit? Is hij vergeten hoe het gaat als iemand het voordraagt? Maar ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde dat graag deze raadsmemo met jullie bespreken en op de agenda zetten, omdat de ontwikkelingen rondom Tata Steel cruciaal zijn voor de toekomst van Beverwijk. Ik vind belangrijk dat het college ten alle tijden de Raad goed meeneemt in de keuzes die zij kunnen maken vanuit hun bevoegdheid, ook als het wettelijk niet hoeft. Dus vandaar dat ik hem nu op de agenda heb gezet om met elkaar te bespreken en ook vragen te stellen. Ik had een aantal vragen waar ik me eigenlijk zorgen over maakte. Iets wat ik in het plan niet goed zag staan, was eigenlijk de manier waarop de Raad en ook eigenlijk de staten tijdig betrokken worden bij alles wat er voorbijkomt. Dus, nou ja. Deze notitie reikwijdte en detailniveau van vandaag is natuurlijk een voorbeeld, maar ik zou graag willen zien dat we dat in de toekomst toch kijken hoe we dat planmatiger kunnen doen. Mijn voorkeur zou hebben ook om de raadsmemo's eigenlijk op dit thema toch eigenlijk altijd ter bespreking in de Raad te brengen, maar daar ben ik benieuwd naar hoe de andere raadsleden daarover denken. Dus dat was even voor nu de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Dank u wel voorzitter. Allereerst wil ik mevrouw Raad bedanken voor het agenderen van dit stuk. Het verbaast ons eigenlijk wel een beetje dat zo'n belangrijk stuk als het programma Tata Steel van de IJmond gemeente via de lijst van ingekomen stukken binnenkwam, terwijl ik denk dat dit bij uitstek een stuk is wat je ook als Raad moet kunnen bespreken en accenten op aan moet kunnen brengen. Dat lukt nu niet en dat is op zich wel jammer, want ik denk dat, als we dit met elkaar uit gaan zetten en er is ook een hele lange periode geweest dat er natuurlijk helemaal niks gebeurde rond Tata, dat mensen het allemaal maar voor lief namen. Nou, die trend is nu gebroken. We gaan nu wel een keertje wat doen en dan is het ook wel fijn als de raden daarbij betrokken zijn, zodat we daar gezamenlijk de accenten in het beleid kunnen leggen. Ten aanzien van het betrekken van de raden, wil ik daar nog aan toevoegen dat het ook wel prettig is als wij in IJmondiaal verband of anderszits gewoon op regelmatige basis over Tata Steel praten. Op een gegeven moment is er wel

gezegd van, we moeten misschien iets van een halfjaarlijks overleg doen. Of dat helemaal op deze manier uit de verf komt, dat vraag ik me nog een beetje af, maar dat misschien iets breder dan de scoop van de bespreking vanavond. Ten aanzien van het stuk had ik nog een aantal vragen. Ten eerste zagen we dat het omgevingsoverleg nog niet was op gestart, terwijl het ook al in het vorige programma stond. Wij vroegen ons af hoe dat kan en of daar nu wel vorderingen in zitten. Ten aanzien van de samenhangende monitor, zie maar dat de provincie, INW RIVM, OD Noordzeekanaalgebied daar allemaal op zijn aangehaakt. Maar daar worden de IJmond gemeenten expliciet niet genoemd. Dus ja, wij vragen ons af waarom de IJmond gemeenten daarin niet zijn betrokken over aangehaakt en of dat alsnog kan veranderen. En de financiële zekerheidsstelling die onder de omgevingswet valt, dus onder andere rond het saneren bijvoorbeeld, daar stond eigenlijk een heel vaag stukje over in van, we zijn aan het uitzoeken hoe dat werkt onder de omgevingswet. Ik vroeg me af de wethouder daar al iets meer duiding aan kon geven. Misschien ook kan aangeven op welke termijn anders wel daarvan een invulling verwacht wordt. Verder zag het programma er denk ik wel vrij helder uit. Ik denk dat het ook goed is dat de gemeente haar rol pakt, wat toch al eindelijk ook de bescherming van de gezondheid van de inwoners is en dat het in dit programma vervat is. Tot zover voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hulscher.

Mevrouw Hulscher: Dank u wel voorzitter. Mijn beeld is een beetje weg, verdween een beetje, dus ik doe het even vanuit mijn geheugen en aantekeningen. Het was ons ook opgevallen dat de IJmond gemeenten niet werden genoemd. Ik dacht, misschien is dat weggevalen, dus daar kan dan nog even naar gekeken worden in het stuk. Op pagina 23, als het gaat over een betere wet- en regelgeving, dan staat daar dat er wordt gezocht naar inzicht, of inzicht wordt gezocht naar de kaders van de omgevingswet vanaf 2024, dus dit jaar. Dat gebeurt door provincie, maar ook door de gemeente. Wij zijn heel benieuwd, of GroenLinks is heel benieuwd of daar ook een tipje van de sluier kan worden opgelicht, in deze. Er staat de transitie van groen staal Heracles en groen staal is al sinds 2022 in de geest van de omgevingswet voorbereid, dus vanaf 2022. Welke aanvullende mogelijkheden biedt de omgevingswet dan voor een gezondere leefomgeving, vraagt men zich af in het stuk. En dan wordt er genoemd, als voorbeeld, kunnen de beleidskaders van de provincie verbeterd worden op bijvoorbeeld geur? Nou, dat wordt in een vraag met een groot vraagteken afgesloten. Wij zijn heel benieuwd van, al sinds 2022 is men daarmee bezig blijkbaar, het is nu 2024. Is dat inderdaad één van de zaken waar de kaders van de provincie op verbeterd zijn of worden? En wat is nog meer mogelijk? Wat zijn de gedachten daarover bij de portefeuillehouder? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nodig ik mevrouw Van den Berg uit voor de beantwoording eerste termijn.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Ik heb hem uit gepuzzeld. Voorzitter, het programma Tata Steel. Misschien even voor de orde. Ik denk, ik geef maar even aan dat ik eigenlijk niet in mag en kan gaan op de woorden van de spreker. Want de spreker spreekt in aan de commissie. Dus als de commissie wil dat ik daar wel wat over zeg, dan zouden ze mij moeten vragen. Goh, wethouder, wilt u reageren op de spreker. Als het niet zo is dan doe ik dat even niet, omdat dat niet zo werkt op orde van uw vergadering. Wilt u dat dat verzoek nu komt of in de tweede termijn?

De voorzitter: wilt u dat dat verzoek nu komt of in de tweede termijn?

Mevrouw Van den berg: Maakt mij niet uit.

De voorzitter: Dan kan het nu komen, geloof ik. Ik zie allerlei mensen die dat willen verzoeken. Mevrouw Hulscher.

Mevrouw Hulscher: Nou, dat inderdaad. Maar ook nog even een kleine correctie, want ik hoorde de inspreker de vraag stellen aan het college.

Mevrouw Van den Berg: Maar dat kan niet.

Mevrouw Hulscher: Maar dat deed hij wel.

De voorzitter: Maar als ik uw vraag interpreteer dan zou u het prettig vinden als de wethouder toch reageert op...

Mevrouw Hulscher: Helemaal waar voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw de wethouder, gaat uw gang.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter, wat fijn dat de commissie mij die vraag stelt. Nee, met alle gekheid op een stok. Ik denk dat de inspreker aan u als commissie een belangrijk signaal afgeeft dat er zowel bewoners zijn die zich zorgen maken over als bewoners die zich zorgen maken om en ik denk eigenlijk dat dat ook soms verenigd is in dezelfde mensen. Daar ben ik er zelf één van en daar is dit college en ook de IJmond college één van. We maken ons enerzijds best wel soms zorgen over wat de impact van het bedrijf is op de omgeving. Natuurlijk, als we kijken naar het laatste RIVM rapport van september waarin we met name ook zien dat er echt veel overlast is als het gaat om geluid en stof en geur. Aan de andere kant maken we ons ook echt zorgen om de toekomst van het bedrijf en zijn we hier ook in de basis gewoon trots dat we staal maken en dat we dat de afgelopen 100 jaar hebben gedaan en dat dat onze regio heeft gevormd. Voor mij verenigen die twee zorgen zich in een visie op de toekomst. Die zegt, laten we zorgen dat we hier in de IJmond groen staal kunnen maken, waar je gezond naast kunt wonen. Sommige mensen zeggen nou, dat moet u andersom zeggen, laten we zeggen dat we hier gezond moeten kunnen wonen en staal kunnen maken. Ik denk ja, de volgorde geeft volgens mij de prioriteit niet aan. Het gaat mij erom dat het een én én verhaal is en dat we perspectief moeten bieden. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we in Nederland, in Europa, ook bedrijfsleven hebben en dat we ook laten zien dat we in een tijd van een andere vorm van energie en het tegengaan van opwarming van aarde, dat we nog steeds ook iets kunnen produceren en dat als we dat niet hier laten zien, waar dan wel? Dat is altijd mijn vraag, denk ik. Je kunt het hier sluiten, maar waar gaat het dan naartoe? Dus wat dat gaat, begrijp ik ook eigenlijk het gevoel en de frustratie van de van de inspreker die zegt, hoe worden we bejegend? Aan de andere kant, zoals ik het zie, is dat Tata Steel als bedrijf en het staal maken in IJmond hier zo lang zo vanzelfsprekend is geweest dat er ook eigenlijk geen ruimte was voor kritische handhaving en kritiek. Ik heb de directeur van Tata wel eens horen zeggen, wij vonden het normaal dat er een paar duizend klachten per jaar waren en dan denk ik wel, ja, dat is niet normaal. En het is goed dat dat doorbroken is doordat er mensen echt heel hard aan de deur zijn gaan kloppen en ook hebben gezien dat het bedrijf eerst op een route zat waarbij ze zeiden, we gaan gewoon blijven doen wat we deden we gaan de CO2 opslaan onder de grond. Ik denk dat we allemaal heel dankbaar moeten zijn dat, door de druk die opgevoerd is op het bedrijf en die ook van verschillende kanten is gekomen, niet alleen van direct omwonenden, maar ook bijvoorbeeld van een FNV, om te zeggen, er moet echt een slag gemaakt worden waarbij dit bedrijf mee kan naar de volgende eeuw en waarbij er niet een ouderwets proces in stand wordt gehouden. Ik denk dat we daar allemaal heel erg blij moeten zijn. Ik denk ook dat het voor iedereen goed is dat er hele kritische omwonenden zijn die die strijd zijn aangegaan. Want eerlijk is eerlijk, als je begint met het kritiek leveren op een multinational in een regio die eigenlijk allemaal zeggen, maar wij hebben ons zoveel liefde, wij willen eigenlijk niks anders horen, dan is dat best een lange strijd. Is de balans omgeslagen, dat hoor ik bij u wel. Ik vind dat altijd een beetje moeilijk. Op een gegeven moment dacht ik het wel, toen dacht ik echt, ja jeetje jongens, we moeten niet nu het kind met

het badwater gaan weggooien en als Den Haag de indruk krijgt dat dit het soort tweede Groningen is geworden en dat ze onze regio plezier doen met de sluiting van het bedrijf, dan hebben ze het helemaal mis. Maar ik heb het gevoel dat dat nu weer een beetje genormaliseerd is, maar dat wij als regio wel wat meer mogen uitstralen, ook naar Den Haag, van wij willen een groene toekomst voor dit bedrijf en u helpt ons niet door te zeggen, er is niks aan de hand en er hoeft niks te gebeuren. Want dat hoor ik sommige partijen ook zeggen. Die dan zeggen, wij staan achter Tata, dat geloof ik helemaal niet, want ik denk dat je er niet achter staat als je vindt dat er niks hoeft te gebeuren. Ik denk ook dat je het bedrijf echt niet helpt als je zegt beter sluiten, want dan help je ook niemand vooruit. Dus dat geluid van, wij willen groen staal maken, wij zijn kritisch op wat het voor de omgeving betekent, maar er moet een toekomst zijn, want dat heeft onze economie en heeft onze samenleving en dat heeft gewoon Europa ook nodig, dat wij hier op een groene manier productie maken. Dat geluid mag wel wat steviger gehoord worden en daarom denk dat het belangrijk is dat u ook hier inspeekt en dat we niet van één kant belichten. Iedereen die ingangen heeft naar Den Haag, om dat ook meer te brengen, die zou ik vooral wil zeggen doe dat. Nou voorzitter. Dat was een reactie op de inspreker. Dan dit programma. Dit programma gaat natuurlijk over met name handhaving en vergunningverlening en voor de context, dit is echt eigenlijk het programma van de provincie, waarin ze laten zien, zo handhaven wij. Wij hebben als gemeente gezegd, het is belangrijk dat we één overheid zijn, dus wij ondertekenen en onderschrijven dit programma ook. Maar nou ja, 95 procent van de dingen die erin staan is aan de provincie en aan de ODNZKG om daar uitvoering aan te geven. Wel hebben wij als IJmond gemeente ook gezegd, wij willen wel de positie zoals de IJmond die inneemt, die ik net even voor u geschetst heb, dat die wat meer terugkomt in het programma. Dat ziet u ook op bepaalde punten terug volgens mij, want de provincie kan zich soms nog wel eens opstellen als ja, wij handhaven gewoon de vergunningen en dat doen we strak, maar wat verder het effect is of het resultaat of de toekomst van het bedrijf, daar voelen wij ons wat minder verantwoordelijk voor. Wij als gemeente zeggen echt nee, het gaat om die goede en groene toekomst van het bedrijf, waar je ook gezond naast kan wonen. Dan vroegen D66 en Vrij! van ja, wat is nou eigenlijk onze rol als Raad? Ja, dit is dus eigenlijk echt een uitvoeringsprogramma, dus daar zit geen formele beleidsrol in voor de raden. Vandaar ook dat hij op deze manier naar u toe is gekomen. Vond het wel belangrijk om hem gewoon toe te sturen en ik vind het ook fijn dat u hem agendeert zodat we hem kunnen bespreken. U heeft eerder een motie ingediend van, zorg nou dat wij als IJmond regelmatig met elkaar dit onder Tata bespreken, daar geven wij ook invulling aan. De laatste was afgelopen najaar in Velsen. Toen hadden we eigenlijk, leek het ons logisch om Tata Steel te laten presenteren van, dit zijn onze nieuwe plannen waar binnenkort die nota reikwijdte detailniveau over uitkomt. Toen was er een wel een hele lage opkomst in Velsen. Dat kan natuurlijk af en toe gebeuren, dat dat toevallig even niet goed valt voor de meeste raadsleden, maar ik heb er is dus wel nog niet zo lang geleden een informatieavond georganiseerd. Maar u heeft daar misschien niet zoveel van gemerkt, omdat u er niet was. Maar wat wij proberen is om elke keer als het relevant is voor u, ook te zorgen dat er een avond is dus en ik denk dat het, de komende twee maanden gaat er veel weer gebeuren rond Tata Steel en zorgen we ook dat er weer een goeie informatieavond is voor de inwoners. Maar moeten we ook kijken hoe dat u als Raad daar met elkaar van gedachten kan wisselen? Het is soms een beetje zoeken, omdat u niet echt een officiële beleidsmatige rol hebt of zo. Dus bijvoorbeeld zo'n brief die wij als IJmond hebben, IJmond gemeenten, hebben gestuurd aan de Kamerleden. Ik vind het belangrijk dat u die kent, dus ik zorg dat u hem krijgt. Maar ja, het is dan weer niet echt een raadsbesluit of zo, dus dat is soms een beetje zoeken. Dus als u zegt van... Ik hoop eigenlijk dat ik u voldoende actief informeren, want volgens mij hebben we het best er regelmatig met elkaar over, ook op verschillende avonden. Maar als u zegt nou, daar kan dat nog beter, dan hoor ik dat graag. Even kijken. Volgens mij ging de vraag... Ik mis even het allereerste stukje van mevrouw Uiterwijk over dat IJmond gemeente niet genoemd worden. Had u het dan over de maatwerk afspraken waar ze niet genoemd worden of?

De voorzitter: Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Nee voorzitter, ik had een vraag over het omgevingsoverleg wat er niet opgestart is in het begin en hoe dat kan. En de tweede vraag over de samenhangende monitoring. Daarbij staan alle partners benoemd behalve de IJmond gemeenten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg: Omgevingsoverleg hebben we behoorlijk mee geworsteld van, hoe gaan we nou aanpakken dat we een gesprek voeren? En waar moet dat dan over gaan? We zijn nu op twee verschillende sporen bezig, maar met name het spoor dat we eerst... Nou even kijken, hoe leg ik het. Eerst zou eigenlijk de provincie in het vorige stuk zeiden van, nou wij gaan een omgevingsoverleg zien. En nu zeggen ze ja, kunnen de gemeente dat niet effectiever doen, omdat wij dichterbij de inwoners staan en het dossier breder kunnen benaderen dan alleen vergunning en handhaving. Dus wij pakken dat op en we zijn daar druk mee aan het werk, ook samen met Velsen en Heemskerk om daar een goeie invulling aan te geven. Maar eigenlijk heeft het best wel lang eigenlijk geen voortgang gehad, omdat de provincie nogal moeite had met het vinden van de juiste vorm en is dat toen geresulteerd in eigenlijk in vooral dat het informatieavonden werden, waar nou bijvoorbeeld die avond bij Telstar een voorbeeld van was. Maar het is nu aan de gemeentes omdat wat actiever op te pakken en daar zijn we mee aan het werk. Maar dat is nog niet af.

De voorzitter: Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Heeft u misschien indicatie wanneer je denkt dat omgevingsoverleg daar wel plaats gaat vinden?

Mevrouw Van den Berg: Wij hebben daar binnenkort weer een overleg over met IJmond gemeentes, dus dan hoop ik wat meer te weten over wat daar een goed tijdspad in zou zijn. Het is ook wel, ik heb daar ontzettend mee geworsteld van, hoe je nou een goed omgevingsoverleg hierover op zet. Omdat, ten eerste zijn er heel veel actoren met heel veel verschillende informatieniveau en de vraag is, waar ga je het dan over hebben? Is dat een tafel waarin mensen zorgen met elkaar delen? Is dat een tafel voor input voor maatwerk afspraken? Ja, dat lijkt dan nu nogal mosterd na de maaltijd, want dat schiet best wel op. Dus uiteindelijk hebben wij er als gemeente, wijk vooral, in aangegeven door gewoon met iedereen los in gesprek te zijn en niet daar een tafel met iedereen, er met iedereen erbij te organiseren. Nu kijken we of we een betere definitie kunnen krijgen van, waar zouden we het op zo'n tafel over moeten hebben? Wie zouden daar bij moeten zijn? En als ik daar meer over weet, dan hou ik op de hoogte. Maar meer weet ik op dit moment niet. De andere vraag was het actieve monitoren. Kunt u mij daar iets meer context geven over wat het was?

De voorzitter: Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Jazeker voorzitter. Op pagina 14 bovenaan staan acties en gewenste resultaten en de bovenste actie is dan ontwikkelen samenhangende monitoring. Dan staat er wie dat de provincie Noord-Holland in samenspraak met INW en RIVM en OD Noordzeekanaalgebied. En juist omdat er natuurlijk best wel zorgen zijn over de dekking van het luchtmeetnet. Ik neem aan dat die monitoring ook daarover gaat, vroeg ik me af waarom de IJmond gemeenten daar niet bij aangehaakt zijn als partner.

Mevrouw Van den Berg: Voorzitter. Ik denk eigenlijk dat die monitoring met name gaat over de handhavende rol en die ligt toch echt bij de ODNZKG, maar als ik het mis heb, kijk ik graag nog even samen met u naar de

tekst. Volgens mij gaat het vooral over de, de handhaving ligt toch echt bij de ODNZKG die daar ook primaat bij heeft.

De voorzitter: Mevrouw Uiterwijk.

Mevrouw Uiterwijk: Ja, in dat geval is denk ik gewoon de omschrijving van de actie wat vaag, waardoor ik er iets anders uitgehaald heb dan bedoeld wordt. Is het misschien mogelijk om daar nog even kort schriftelijk op terug te komen, wat dat nou precies inhoudt?

Mevrouw Van den Berg: Ja dat is prima. Kunnen we even doen. Even kijken, dan de vragen van GroenLinks. U zei ook ergens de IJmond gemeenten worden daar niet genoemd. Was dat? Dat was dezelfde vraag. Ja, he? En het toepassen van de omgevingswet. Nou, daar is dus de provincie inderdaad mee bezig van, wat heeft die omgevingswet, wat geeft hij nou aanvullende mogelijkheden om te handhaven op Tata? Wat natuurlijk de omgevingswet biedt, is dat je ten eerste ook gezondheid kan laten meewegen, wat het effect op de gezondheid is. En je kan per gebied verschillende eisen stellen, dus een verschillende soort kwaliteitsniveau en dat biedt natuurlijk wel mogelijkheden om ook te kijken of je voor het gebied waar Tata staat een andere eis hebt dan voor je centrum van je stad bijvoorbeeld. Dus daar zijn ze nog naar het zoeken. Vandaar dat u ook een vraagteken daar ziet, dat daarnaar gekeken wordt. Maar daar is nu geen update over zeg maar. Dat is nog even te vroeg.

De voorzitter: Mevrouw Hulscher.

Mevrouw Hulscher: Nee, ik wil dat ook graag gewoon geconcretiseerd zien. Dus dank u wel voor uw toelichting.

De voorzitter: Dat was uw beantwoording. Dan beëindigen we de eerste termijn en krijgt de heer Van Popta de gelegenheid om in drie minuten opnieuw in te spreken. Gaat uw gang.

De heer Van Popta: Dank u wel. Laat ik beginnen met in ieder geval het betoog van de wethouder, was een heel mooi betoog. Denk ik geen speld tussen te krijgen, dus daar was ik zeker tevreden mee. Denk inderdaad dat de kunst is om proberen samen in ieder geval de verdeeldheid die er waarschijnlijk al is op heel veel fronten gedeeltelijk op te lossen, maar in ieder geval niet groter te laten worden. Ik heb voor de tweede termijn eigenlijk twee losse puntjes die wel aansluiten bij het onderwerp. De eerste kwam net ook al even ter sprake. Ik zag een motie van de gemeenteraad waarin opgeroepen werd om de gemeenteraad elk half jaar op de hoogte te houden. Ik las iets van expertmeetings. Het gaf mij het idee om in ieder geval aan de gemeenteraad mee te geven, je kan ook gewoon naar Tata Steel toegaan. Je kan ook gewoon op bezoek gaan en als je informatie nodig hebt over de ontwikkelingen rond Tata Steel. Tata Steel zelf heeft natuurlijk heel veel expertise. Je kan ter plekke gaan kijken, je kan informatie vragen, je kan dus... Dat wil ik veel meegeven van ja, als je toch geïnteresseerd bent in een hele voortgang rond Tata Steel, ga gewoon op het bedrijf zelf op werkbezoek. Een ander ding was, ik zag laatst nog motie dat eind december en het ging over een nieuw meetstation en eerlijk gezegd vond ik dat nogal verbijsterend. En de motie is aangenomen, zag ik ook. Behalve de VVD. Maar dan wordt er gevraagd om een nieuw meetstation in Wijk aan Zee. Maar in Wijk aan Zee staat natuurlijk al een meetstation dat alles meet. Ik heb voor de aardigheid nog even de grafiek uitgedraaid voor het meetstation van in Wijk aan Zee, als mensen belangstelling hebben, kun je altijd een kopie krijgen. En ja, ik denk, misschien spreek ik voor mijn beurt hoor. Maar kijk, een meetstation is bedoeld om te meten. Als je één meetstation hebt dat alles meet, dan is het voor de omgevingsdienst denk ik voldoende. De omgevingsdienst heeft modellen waarmee ze de verspreiding kunnen uitrekenen en als je een goed verspreidingsmodel hebt en

je hebt ook nog metingen, dan heb je bepaald een dekkend beeld. Dat kun je ook mooi in het RIVM onderzoek zien, waar ze gewoon voor elke positie kunnen uitrekenen wat de emissie getallen zijn. Dus een nieuw meetstation voegt echt niks toe. Ik denk ook dat de ODI of de provincie, wie daar over gaat op een moment die reactie terug zal komen, dus als de gemeenteraad oproept van plaats nog een meetstation, zou ik zeggen, dat is pure geldverspilling. Maar goed, dat zou mijn reactie op die motie zijn, maar goed, misschien is dat niet op mijn plek om dat te doen. Voor de rest geen reactie in de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Is er iemand die een vraag heeft of wilt reageren? Mijnheer Nijman, gaat uw gang.

De heer Nijman: Ja even aangaan op die motie over het extra meetstation. Wij waren in eerste instantie ook sceptisch, maar we denken dat er genoeg redeneringen aangeleverd zijn om wel degelijk een tweede meetstation te verantwoorden. Zeker als u zegt dat het volgens u niet nodig is omdat de modellen van het RIVM de spreiding in kaart brengen en op basis daarvan de boel berekend geworden. We weten uit het verleden dat modellen van het RIVM niet bepaald nauwkeurig zijn en dat geeft me geen enkel vertrouwen. Daarom denk ik dat het meetstation wel degelijk toegevoegde waarde heeft. Dus ik snap eerlijk gezegd uw verbazing daar niet over meten is weten en kan alleen maar goed uitpakken.

De heer Van Popta: Ja, dit is heel vrijblijvend advies van mijn kantoor. Maar ik denk gewoon dat het geldverspilling is. Maar goed, de provincie gaat erover dus ik maak me daar geen zorgen over.

De voorzitter: De heer Van Popta, dank u wel. Ik ben in ieder geval blij dat u tevreden naar huis gaat als ik het goed mag begrijpen. En dat is niet veel sprekers gegeven, dus hebben we toch iets goed gedaan vanavond? Dan wil ik graag weten of er iemand is voor de tweede termijn.

De heer Hienkens: Ja voorzitter. Ook een wat algemene reactie. De inbreng van de heer Van Popta was de eerste keer wat mij betreft erg negatief over de beeldvorming die naar buiten komt en daar kan ik me iets bij voorstellen. Maar als we kijken naar de beeldvorming die de laatste tijd ontstaat, ook in de regionale pers, al of niet gevoed door Tata Steel of wie dan ook, dan vind ik dat een vrij positief beeld aan het naar voren brengen is. Als we kijken naar de discussie hier in de gemeenteraad, zullen ook merken dat, denk ik, misschien overdrijf ik toch, maar Raad breed mensen ervan overtuigd zijn dat de waarde van Tata Steel aanwezig is, dat er natuurlijk altijd gewerkt moet worden aan de veiligheid en enzovoorts, maar dat wij eigenlijk staan achter het behoud van Tata Steel in onze gemeente en ook in de IJmond. En ik wil er nog even onderstrepen door het feit dat Henry Bontenbal, de fractievoorzitter van het CDA, landelijk vorige week bij Tata Steel op werkbezoek is geweest, daar een overleg heeft gehad met lokale bestuurders waarvan mevrouw Hekman en ik ook getuigen waren en dat die beeldvorming die wij hier hebben ook landelijk door het CDA uitgedragen zal worden. Dus dat even mijn bijdrage.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, waarschijnlijk omdat dit grote schermen voorzat, had ik niet gezien dat u nog een reactie had op de spreker, want ik was eigenlijk begonnen met de inventarisatie of er iemand gebruik wil maken van de tweede termijn. Mevrouw Uiterwijk. Dan bent u de enige, gaat uw gang.

Mevrouw Uiterwijk: Ja, dank u wel voorzitter. Ik had toen de vraag gesteld over de omgevingstafel en de wethouder geeft aan dat er veel individuele gesprekken worden gevoerd op dit moment. Ik denk dat het ook waardevol is, maar ik denk dat het ook waardevol kan zijn om in een omgevingstafel bewoners met elkaar om tafel te brengen, om meningen en kennis uit te wisselen die natuurlijk verschillen van elkaar. Juist om daar een breed gedragen beeld te krijgen en ook om eens met elkaar in contact te brengen en te laten sparren over dit onderwerp. Ik denk dat er op dit moment zat ontwikkelingen zijn op de drie sporen waar inwoners ook echt

wel actief bij betrokken kunnen worden en waar zo'n omgevingstafel over zou kunnen gaan. Ik wil de wethouder toch wel aanraden om de komende maandag nog in gezamenlijkheid met de andere gemeenten dit serieus vorm te gaan geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoor hier vooral een aanmoediging naar de wethouder en geen vraag, dus of wilt u toch wel reageren? Nou dat mag. Gaat u gang, mevrouw Van den Berg. Andersom.

Mevrouw Van den Berg: Ja, ging het bijna in één keer goed voorzitter. Ik dacht één ding even niet scherp en dat wilde ik wel nog even aan mevrouw Uiterwijk meegeven over het omgevingsoverleg. Wij hebben nu afgesproken dat wij acht april een voorstel daarvoor in het bestuurlijk overleg met de provincie brengen. Dus dan bespreken we daar, dit is de aanpak die de IJmond ongeveer voor ogen heeft. Dus dan weet u een beetje wat de tijdlijn daarvan is. Maar daar wordt dus nog hard aan gewerkt. En ja, nou goed. Ik dacht, misschien wil de commissie nog weten iets over dat meetstation. Maar dat heeft alleen de inspreker gezegd, dus ja.

De voorzitter: Gaat uw gang, want ik zie allemaal mensen die dat willen weten.

Mevrouw Van den Berg: Flauw hè, dit. Nee, maar de motie die is aangenomen. Kijk, ik begrijp heel goed dat raadsleden ook vragen krijgen van bewoners en dat bewoners zeggen ja, misschien zou een extra meetstation meer opleveren. Dus dat er uit die hoek zo'n motie komt, daar zijn we ook serieus mee aan de slag en wij vragen dus advies aan het RIVM, van wat zijn nou een extra meetstation voor toegevoegde waarde zijn, levert dat meer informatie op? Dus wij vragen daar wel serieus advies over en gaan niet zomaar eindeloos meetstations plaatsen, maar we vinden het wel een belangrijk om alle informatie te hebben. Ik heb nooit heel goed begrepen waarom je het ene effect van een bedrijf moet reduceren, als je voor het andere effect bent. Ik bedoel, we zien allemaal de economische waarde, het belang voor onze van de identiteit van onze regio. Maar dat neemt niet weg dat er ook gewoon overlast en ook een bepaalde gezondheidsschade is. Dat is allebei waar. Volgens mij gaat het dan om de goede balans vinden en het goed toekomstperspectief en dan is dus meten daar een heel belangrijk onderdeel van.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van de beraadslagingen op dit punt. Het heeft geen toeleiding naar de Raad, dus ik hoef ook geen andere vraag te stellen.

5. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan komen wij punt vijf. Dat is de rondvraag. Is er iemand die gebruik wil maken van de rondvraag? Zo niet, dan dank ik allemaal voor uw inbreng en komst en wel thuis. Dank u wel.